

มหิดลสิทธาคาร PRINCE MAHIDOL HALL

วารสารเพลงดนตรี
MUSIC JOURNAL

ISSN 0858-9038

Volume 30 No.6
February 2025

PENINSULA MOMENTS

At The Peninsula Bangkok, world-class hospitality enriched with compelling Thai cultural experiences creates perfect memorable moments.

THE PENINSULA
B A N G K O K

HONG KONG • SHANGHAI • BEIJING • TOKYO • NEW YORK • CHICAGO • BEVERLY HILLS • PARIS • BANGKOK • MANILA
Under Development LONDON • ISTANBUL • YANGON • peninsula.com

EDITOR'S TALK

สวัสดีผู้อ่านเพลงดนตรีทุกท่าน เมื่อช่วงวันที่ ๑๔-๑๖ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จัดงาน การประชุมวิชาการดนตรีวิทยา ครั้งที่ ๓ “พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว กับงานดนตรีและนาฏกรรม” เฉลิมพระเกียรติโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี บรมราชาภิเษกสมโภช ในงานนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงดนตรี และทรงเปิดนิทรรศการ ณ หอประชุมมหิตลสิทธาคาร มหาวิทยาลัยมหิดล เอกสารประกอบการประชุมวิชาการดนตรีวิทยาครั้งที่ ๓ ท่านสามารถดาวน์โหลดได้จาก QR Code

Music Entertainment นำเสนอบทความ “ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม” ตอนที่ ๔ ในตอนนี้นำเสนอชีวประวัติและตัวอย่างผลงานเพลงอมตะของ ครูประสิทธิ์ พยอมยงค์ อีก ๓ บทเพลง คือ เหมือนตายจากกัน โกลซู้ข้าวอกนา เกลียดคนสวย ว่าเหว จูฬาลาติน และทะเลชีวิต ในแต่ละบทเพลงนำเสนอข้อมูลความเป็นมาของเพลง เนื้อเพลง โน้ตเพลง และการวิเคราะห์ทางทฤษฎีดนตรีติดตามได้ในบทความ

Obituary พาผู้อ่านไปร่วมรำลึกและร่วมอาลัยการจากไปของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ปุชนิยุบุคคลทางด้านดนตรีของประเทศไทย ผ่านทางบทความเสี้ยวชีวิตของอาจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ (พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๖๔)

YAMP นำเสนอบทความเกี่ยวกับโครงการ “Buriram and YAMP Learning Exchange Project” ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี (YAMP) กับโรงเรียนจากจังหวัดบุรีรัมย์ รายละเอียดของโครงการติดตามได้จากบทความด้านใน

Music Business พาผู้อ่านไปติดตามวิวัฒนาการในการโปรโมตเพลงของศิลปินในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคโมเดิร์นไปจนถึงยุคปัจจุบัน ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะทางช่องทาง TikTok ในตอนนี้นำเสนอเป็นตอนที่ ๑

Music Education กล่าวถึงการเรียนการสอนในรายวิชา การสอนดนตรีในระบบโรงเรียน สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ ๒ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษา พร้อมทั้งเล่าถึงประสบการณ์การฝึกสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมในรายวิชานี้อีกด้วย

Music: Did you know? นำเสนอบทความเกี่ยวกับเพลงคลาสสิกที่ช่วยให้จิตใจสงบและมีสมาธิ มีเพลงอะไร จากนักประพันธ์ท่านใดบ้าง ติดตามได้จากในบทความ

ดวงฤทัย โศกะรัตน์ศิริ

MUSIC JOURNAL

Volume 30 No. 6
February 2025

เจ้าของ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บรรณาธิการบริหาร

ดวงฤทัย โศกะรัตน์ศิริ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

Kyle Fyr

ฝ่ายภาพ

คณินิจ ทองใบอ่อน

ฝ่ายศิลป์

จรรณู กะการดี
นรเศรษฐ์ รังหอม

พิสูจน์อักษรและรูปเล่ม

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

เว็บมาสเตอร์

ภรณ์ทิพย์ สายพานทอง

สำนักงาน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
(วารสารเพลงดนตรี)
๒๕/๒๕ ถนนพุทธมณฑลสาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๐ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐ ๒๕๐๐ ๒๕๓๐
musicjournal@gmail.com

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
กับงานดนตรีและนาฏกรรม

ผู้จัดทำ: อนรรฆ จรรย์ยานนท์
ผู้เรียบเรียง: อนรรฆ จรรย์ยานนท์

นิตยสารเพลงดนตรี: วารสารเพลงดนตรี
ฉบับที่ ๓๐๖

กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณา
คัดเลือกบทความลงตีพิมพ์โดยไม่ต้องแจ้งให้
ทราบล่วงหน้า สำหรับข้อเขียนที่ได้รับการ
พิจารณา กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะ
ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม โดยรักษาหลักการ
และแนวคิดของผู้เขียนแต่ละท่านไว้ ข้อเขียน
และบทความที่ตีพิมพ์ ถือเป็นทัศนะส่วนตัว
ของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้อง
เห็นด้วย และไม่ขอรับผิดชอบบทความนั้น

CREATIVE
CITY OF MUSIC
NAKHON
PATHOM

“นครปฐม
เมืองดนตรี”

Nakhonpathom Cityofmusic

สารบัญ Contents

Music Entertainment

06

เรื่องเล่าเบาสองสนองปัญญา
“ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม”
ตอนที่ ๔ “ประสิทธิ์ พยอมยงค์” ๓
นักประพันธ์ทำนอง
และเรียบเรียงเสียงประสาน
กิตติ ศรีเปารยะ
(Kitti Sripaurya)

Obituary

26

เสียชีวิตของ
อาจารย์อนรรณ จริญญา
(พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๖๘)
จิตร กาวี
(Jit Gavee)

YAMP

36

จากเสียงเพลง ผู้มีตรากฎ
และประสบการณ์ชีวิต:
โครงการ Buriram and YAMP
Learning Exchange
ณัฐธีรยา เหล่าสายเชื้อ
(Nutteraya Laosaichuea)
วชิราภรณ์ ตันติรังสี
(Wachirabhorn Tantirungsee)

Music Business

42

บทบาทของ TikTok ที่มีต่อ
การโปรโมตศิลปินและเพลง
ในประเทศไทย (ตอนที่ ๑)
กุลเดช สิริสุภักดิ์
(Kulladet Sirisupak)
ชญาณนท์ วัฒนกุล
(Chayanon Wattanagul)
ธนวัฒน์ ชินโชติลีรสกุล
(Tanawat Chinchotleesakul)
ภูมิ คัมชาติ
(Bhumi Khumchart)
พิสิฐฐ์ภณ จิระจรัส
(Pisitpon Jirajarus)

Music Education

50

การสอนดนตรีในระบบโรงเรียน :
การศึกษาฐานการสอนดนตรี
ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ และ
โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ
ธัญภรณ์ โพธิกาวิ
(Dhanyaporn Phothikawin)

Music: Did you know?

54

๕ เพลงคลาสสิกคุ้นหู
กับพลังลับในการเยียวยาจิตใจ
กฤตยา เชื้อมวราศาสตร์
(Krittaya Chuamwarasart)

*เลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการ
เพื่ออ่านเรื่องราวต้นใน

เรื่องเล่าเบาสมองสนองปัญญา “ครูเพลงไทยสากลที่คนลืม”

ตอนที่ ๔ “ประสิทธิ์ พยอมยงค์” ๓ นักประพันธ์ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสาน

เรื่อง:
กิตติ ศรีเปารยะ (Kitti Sripaurya)
ที่ปรึกษาวิชาการ
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

“ประสิทธิ์ พยอมยงค์” (ครูประสิทธิ์) นักประพันธ์ ทำนองเพลงและเรียบเรียงเสียงประสานระดับตำนาน ท่านหนึ่งของเมืองไทย ณ วันที่ พ.ศ. ๒๕๖๘ ชาตกาลของท่านครบ ๙๙ ปี นามสกุล “พยอมยงค์” ได้รับพระราชทานผ่านทาง เรือเอก ประทีป พยอมยงค์ ผู้เป็นอาแท้ ๆ ของครูประสิทธิ์ ครอบครัวนี้จึงใช้นามสกุลนี้ตลอดมาจนปัจจุบัน ชีวิตการเป็นนักดนตรีของท่านเริ่มตั้งแต่อายุ ๑๐ ปี เรียนเปียโนกับ “ชัยวัฒน์ เลาบุตร” ผู้เป็นน้าชาย ครูประสิทธิ์เป็นคนรูปร่างเล็กและนิ้วมือสั้น ไม่เหมาะกับการฝึกเล่นแนวเพลงคลาสสิกจึงเปลี่ยนไปฝึกแนวป๊อปปูลาร์แทน ขณะเรียนอยู่ที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง (รุ่นเดียวกับนายธานินทร์ กรัยวิเชียร อดีตนายกรัฐมนตรีและนายมารุต บุณนาค อดีตประธานสภาผู้แทนราษฎร)

ได้รวมผองเพื่อนตั้งวงดนตรีของมหาวิทยาลัย ในช่วงนี้ได้พบกับจำนรรจ์ ภูทอลจินดา (นักแซกโซโฟน อดีตหัวหน้าวงดนตรีกรรมเกษม) ซึ่งต่อมาได้ร่วมทำงานดนตรีกันอีกหลายปี

การเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ในช่วงเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ การใช้ชีวิตของผู้คนในยุคนั้นไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง ครูประสิทธิ์ในวัย ๒๐ ปีจึงออกจากการเรียนมาประกอบอาชีพทางดนตรีอย่างเต็มตัว ช่วงหลังสงครามประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ร่วมวงกับเพื่อน ๆ นักดนตรี ได้แก่ จำนรรจ์ ภูทอลจินดา สอน หาญบุญตรง สมาน กาญจนะผลิน ธนิต ผลประเสริฐ เวส สุนทรจามร และเฉลียว คิตติกานต์ ชาวฟิลิปปินส์ ฯลฯ โดยรับงานในสถานบันเทิงชั้นนำของยุคนั้น เช่น ห้อยเทียนเหลา

ต่อมาครูประสิทธิ์ได้ร่วมกับพรรคพวกตั้งวงดนตรีกรุงเทพฯ สวิง ขึ้นมา เพื่อบรรเลงส่งกระจายเสียงผ่านทางสถานีวิทยุ จ.ส. ของ พันเอก การณ เก่งระดมยิง วงนี้มีนักดนตรีฝีมือดีหลายคน เช่น อุทิศดี ทินกร ณ อยุธยา เกษม ขึ้นประดิษฐ์ ฯลฯ ในระยะนี้เอง ครูประสิทธิ์เริ่มแต่งทำนองเพลงและให้เพื่อนร่วมวงประพันธ์เนื้อร้อง เช่น เพลงเดือนเอย คำร้องประพันธ์โดย อุทิศดี ทินกร ณ อยุธยา เป็นต้น

นอกจากเล่นดนตรีตอนกลางคืน “ประสิทธิ์ พยอมยงค์” ยังทำงานประจำในตอนกลางวัน โดยประจำการที่บริษัทแผ่นเสียง ย่านวังบูรพา ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลการส่งแผ่นเสียงจากต่างประเทศ ของบริษัท ดีคูเปอร์ แอนด์ ยอห์นสัน และบริษัท แบล็คแอนด์ไวท์ ในบางช่วงยังทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมห้องบันทึกเสียงด้วย เช่น ที่บริษัท อัครนิมิตการละคร และแผ่นเสียง ลักษณะงานช่วงนี้ทำให้โลกดนตรีของครูประสิทธิ์กว้างขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งได้รู้จักกับคนในวงการดนตรีมากขึ้น

ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ พ.ต.อ. พุฒ บุรณสมภพ จัดตั้งวงดนตรีประสานมิตรขึ้น ประสิทธิ์ พยอมยงค์ ได้เข้าร่วมวงในตำแหน่งนักเปียโนและเรียบเรียงเสียงประสานร่วมกับผองเพื่อน เช่น สมาน กาญจนะผลิน สง่า ทองธัช พิบูลย์ ทองธัช ม.ร.ว.พรพุดิ วรวิภา มาโนช ศรีวิภา เล็ก ชะอุ่มงาม ซาลี อินทรวิจิตร ฯลฯ ต่อมาวงดนตรีประสานมิตรได้ยุบเลิกกิจการเนื่องด้วยเหตุผลทางการเมือง ประสิทธิ์ พยอมยงค์ และจำนรรจ์ ภูมทองจินดา จึงตั้งวงดนตรีใหม่ในชื่ออันเป็นมงคลว่า “กรรมเกษม” มี สมาน กาญจนะผลิน และพิบูลย์ สีสวัสดิ์ เข้าร่วมวงด้วย

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ประสิทธิ์ พยอมยงค์ ร่วมเดินทางไปแสดงเพื่อกระชับสัมพันธ์กับจีนแดงกับคณะของ สวัสดิ์ วรดิกล และเพ็ญศรี พุ่มชูศรี เมื่อกลับมาเมืองไทยโดนข้อหาการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ต้องต่อสู้คดีอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมา พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้เข้ารับราชการในวงดนตรีกรมประชาสัมพันธ์ อันมี ครูเอื้อ สุนทรสนาน เป็นหัวหน้างาน ทำอยู่ ๓ ปี ครูประสิทธิ์ลาออกไปอยู่วงดนตรีเทศบาลกรุงเทพร่วมกับครูสุทิน เทศารักษ์ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ ลาออกและไปเรียนวิชาเรียบเรียงเสียงประสานกับ “แมนรัตน์ ศรีกรานนท์” ที่โรงเรียนดนตรีสยามกลการ รุ่นเดียวกับ นริศร ทรัพย์ะประภา และชัยยุทธ เวชสุวรรณ พร้อมกับเข้าเป็นครูสอนดนตรีที่นั่นและเลิกเล่นดนตรีตามไนต์คลับ ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิทยายุทธด้านดนตรีจนกระทั่งอายุมากจึงยุติงานสอนพักผ่อนอยู่บ้าน รับประทานอาหารเป็นทีปรึกษา

ประสิทธิ์ พยอมยงค์

๒ เพลงแรกที่บทความตอนนี้ขอนำเสนอ เป็นผลงานประพันธ์ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสานของ “ประสิทธิ์ พยอมยงค์” ร่วมกับ อ.กวี สัตโกวิท ได้แก่ “เหมือนตายจากกัน” และ “ไกลซู่” (ประวัติโดยย่อของ

ครูเพลงผู้ประพันธ์คำร้อง อ.ทวี สดโกวิท มีชื่อจริงว่า กวีวรรษ สดโกวิท เป็นคนเมืองคอน-นครศรีธรรมราช เป็นครูเพลงรุ่นกลาง เริ่มมีชื่อเสียงช่วงหลัง พ.ศ. ๒๕๐๐ เพลงที่ฮิตมากนอกจาก “มาฉันให้ตายดีกว่า” แล้วก็ยังมีเพลง รักข้ามขอบฟ้า / หนีรัก / พรุ่งนี้ฉันจะรักคุณ / ปู่จำ / โลกกับความรัก / สวรรค์อำพราง / คนเลวของเธอ ฯลฯ)

อ. ทวี สดโกวิท

เหมือนตายจากกัน (<https://www.youtube.com/watch?v=Fex0HiTjmOY>)

เพลงเหมือนตายจากกัน ต้นฉบับขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์ และคลิปปจาก “ในบทเพลง มินิยาย” คอนเสิร์ตที่รวมผลงานเพลงของ อ.ทวี สดโกวิท เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ จัดแสดง ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ขับร้องโดย ๒ ศิลปินแห่งชาติ สวลี ผกาพันธุ์ และ สุเทพ วงศ์กำแหง (https://www.youtube.com/watch?v=h-w_hreDN087)

ไม่พบข้อมูลประวัติหรือความเป็นมาของเพลงนี้ เนื้อร้องที่มีการเผยแพร่สาธารณะนำมาเปรียบเทียบกับคำร้องในไฟล์เสียงของคลิปปทั้งสองแล้วบันทึกแสดงในกรอบตารางต่อไปนี้ ข้อความทั้งหมดให้เนื้อหาและความหมายของเพลงนี้อย่างชัดเจน

๑) งวยงงยิ่งนัก ใจเราต่างก็รัก รักกันสุดซึ้ง รอวันสุขสดใส เหมือนไฟคอยเวลา มีแววจะลุกไม่ช้า ไม่นาน	๒) พลันไฟสิ้นเชื้อ ความหวังดับไม่เหลือ เชื้อลามหมด ทันควัน ยากจะจุดให้ลุก ลุกโพล่งเหมือนใจต้องการ เชื่อก่อนรักพบเพียงเถาถ่าน วอดวาย
๓) ไม่ผิดฐลัที่หมดความหมาย เมื่อลมพัดมา พัดพากระเจา ไม่ผิดผิดคมพินฉับลงไป บนสายใยแห่งความหวังเส้นสุดท้าย	๔) เธอตายเสียแล้ว ตายไปจากวีแวว แคล้วไปจากชีวี ตายไปจากความหวัง ทั้งลมหายใจยังมี สุภาพบุรุษสุดแสนดี ของฉัน

บันทึกเป็นโน้ตสากลตามกรรมวิธีการทำ transcription จากไฟล์เพลงต้นฉบับรวม introduction, melody และ ending

เหมือนตายจากกัน

คำร้อง: อ. กวี สัตโกวิท
ทำนอง: ประสิทธิ์ พยอมยงค์

♩ = 70

จว ย จ ง อี ง

นั ก ไ จ เ ร ต ่า ง ก ี ร ัก ร ัก กั น ส ุด ชี - วั ร อด วั น ส ุ ข ส ด ไ ล เ ห มี อ น ไ ฟ ค ุ ค อ ย เ ว -

ลา มี แ ว ว จะ ล บ ไม่ ช ้า ไม่ น าน พ ลั น ไ ฟ ลั น เชื้อ ค วาม ห ลั ง ดั บ ไม่ เ ห ลื อ เชื้อ ล าม ห ม ด ทั น

ค วั น ย า ก จะ จ ุด ไ ห้ ล ุ ก ล ุ ก โ พ ล ง เ ห มี อ น ไ จ ต ้อง ก าร เชื้อ ก ่อน ร ัก พ บ เ พี ย ง เ ถ้ า ถ ่าน ว อด

ว าย ไม่ ผิ ด ธุ - ลี ที่ ห ม ด ค วาม ห มาย เ มื่ อ ล ม พั ด มา พั ด พ า - กระ - จ าย

ไม่ ผิ ด มี ด ค ม พั น จั บ ล ง ไ ไป บ น ส าย ไ ย แ ห่ ง ค วาม ห ว ัง เ ลื น ส ุด ท ้าย เ ร อ ต าย เ ลี ย

แล้ว ต าย ไ ไป จ าก วี่ แ ว ว แ ค ล ้ว ไ ไป จ าก ชี - วิ ต าย ไ ไป จ าก ค วาม ห ว ัง ท ั้ง

ล ม ห าย ไ จ ย ัง มี ส ุ - ภ า พ - บุ - รุ ษ ส ุด แ ล น ตี ข อ ง

จ ั น

ฟอร์มเพลงจัดเป็นแบบ ๔ ท่อนยอตนิยม - AABA หรือ song form แนวทำนองทั้งหมดบันทึกอยู่บนบันไดเสียง C major งานเรียบเรียงเสียงประสานจากฝีมือของครูประสิทธิ์จัดให้แนวทำนองช่วงขึ้นเพลง (intro) ส่วนลงจบเพลง (ending) และทางเดินคอร์ด (chord progression) มีความคล้ายกัน ดังตัวอย่างตามภาพต่อไปนี้

intro

ending

แนวทำนองและการใช้ทางคอร์ด มีความคล้ายกัน

จวบ จง ชิ่ง

สุ-ภาพ-บุ-บุษ สุต แสน ดี ของ-ฉัน

โน้ต (https://www.youtube.com/watch?v=gS2vB8PMqQQ)

เฟซบุ๊ก “พรา้งเพชรในเกร็ดเพลง” ประจำวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๐๒๒ กล่าวที่มาของเพลงนี้พอสรุปได้ว่า ชัยบร้งบันทึกเสียงครั้งแรกโดย ทนงค์ศักดิ์ ภักดีเทวา คำร้องเป็นของ อ.กวี สัตโกวิท ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสานโดย ประสิทธิ์ พยอมยงค์

ครู อ.กวี สัตโกวิท เล่าที่มาของเพลงนี้ว่า “เพราะเป็นคนใกล้ทะเล บ้านอยู่ปากนคร ซึ่งใกล้ ๆ กับปากน้ำ นครศรีธรรมราช ตัวเองไปเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ กลับมาบ้านช่วงปิดเทอม ก็ชวนเพื่อน ๆ ไปเที่ยวทะเลกัน กลางคืนเขานอนกันหมดแล้ว ตัวเองนอนไม่หลับ กระสับกระส่าย จึงลุกมาแต่งเพลงออกมาเป็นเพลงนี้”

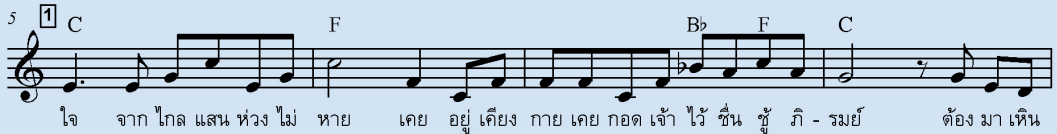
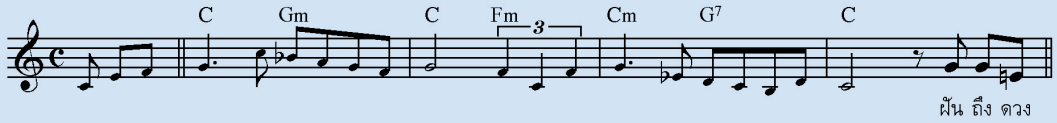
เพลง “ใกล้ซู่” เป็นเพลงแนวเหงา ๆ ชายหนุ่มต้องจากสาวคนรักมาไกล จิตประหวัดถึงสาวคนรัก เสียงลมพัดก็ฟังคล้ายเสียงคนรักกู่เรียก ยิ่งเห็นแสงจันทร์จุบจุบหาดทราย เห็นฟากฟ้าโอบฟ้าขึ้น ก็ยิ่งคิดถึงคนรักมากขึ้น

ไกลชั่ว

(ทำนองโดย ประสิทธิ์ พยอมยงค์ คำร้องโดย อ.ทวี สดโกวิท)

♩ = 70

ฟอร์มเพลงจัดเป็นแบบ ๔ ท่อน - AABA ลีลาจังหวะครุประสิทธิ์ออกแบบงานเรียบเรียงฯ เป็นแนวเพลงช้า (slow ballad) ลีลาทำนองส่วนใหญ่บันทึกอยู่บน C major scale มีกลุ่มโน้ตลักษณะของบันไดเสียง C minor ปะปนอยู่บ้าง ดังตัวอย่าง

C minor

C major **C minor** **C major**

ส่วนนำขึ้นเพลง (intro) ใช้ไวโอลินบรรเลงและคลอเสียงร้องไปจนจบเพลง โดยธรรมชาติของเครื่องดนตรีชนิดนี้ช่วยสร้างอารมณ์เหงาและเดียวดายอยู่แล้วจึงเพิ่มบรรยากาศคล่องจองกับเนื้อหาของคำร้องมากยิ่งขึ้นเสริมด้วยเสียงขับร้องของ “ทงศักดิ์ ภัคดีเทวา” ที่นุ่มนวลชวนฝัน ยิ่งทำให้บทเพลงนี้มีความไพเราะเป็นที่นิยมอมตะอยู่ในใจของหลายคน เนื้อร้องทั้ง ๔ ท่อนบันทึกในกรอบตารางต่อไปนี้

๑) ผืนถึงดวงใจ จากไกลแสนห่างไม่หาย เคยอยู่เคียงกาย เคยกอดเจ้าไว้ชื่นชูภิรมย์ ต้องมาเห็นห่าง อ้างว้างไม่สม มีก็แต่คลื่นลม กระทบให้ปวดใจ	๒) เสียงสายลมครวญ ต้มนวลเจ้ากู่เรียกหา ยินแว่วแว่วมา พี่ตื่นผวาไขว่คว้าอาลัย ไม่มีสำเนียง เรียกหาอยู่ไหน เพียงผืนดินก็คล้าย ผืนใจไม่หลับได้เลย
๓) นอน ฟันนอนสะท้อนใจข่ม วันคืนครวรินรมย์ กลักระบบอกแอ้ย หาดทรายสีม่วง ต้องแสงจันทร์จูบชมเชย ฟากฟ้าประหนึ่งจะแย้ ชื่นเชยอุ้มโอบนที	๔) สงสารดวงใจ คงตรมหมองไหม้คอยหา เคยแอบอุรา พี่ห่างสุดหล้าสุดฟ้าธาตรี พี่ผืนถึงเจ้า น้องเล่ายามนี้ ยามฟ้าทอดนที ผืนถึงพี่ไหมเอย

อีก ๕ เพลงจากงานประพันธ์ทำนองของ “ประสิทธิ์ พยอมยงค์” ที่จะนำเสนอต่อไปเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐ ยุคนี้วงการดนตรีบ้านเราเรียกกันว่ายุค**สตริงคอมโบ** (string combo) คำนี้นักดนตรีชาวไทยบัญญัติกันขึ้นมาเอง มิได้เป็นศัพท์สากล **สตริง** ในที่นี้หมายถึง กีตาร์ไฟฟ้า (electric guitar) รวมถึงเบสไฟฟ้า (electric bass) วงสตริงจึงหมายถึงวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีดังกล่าวร่วมกับกลองชุด (drum set) และอาจเพิ่มคีย์บอร์ดไฟฟ้า (electric keyboard) รวมเข้าไปด้วย เดิมคนไทยเรียกววงดนตรีแนวนี้ว่า วง**ชาโดว์** ตามชื่อวง The Shadows ที่กำลังดังรุ่งอยู่ที่ประเทศอังกฤษและแผ่ขยายออกไปเกือบทั่วโลกในยุคนั้น (ประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐) วงนี้ประกอบด้วยนักดนตรี ๔ คน ตำแหน่ง solo guitar, rhythm guitar, bass guitar และ drum set **คอมโบ** เป็นศัพท์ดนตรีสากล หมายถึง วงดนตรีขนาดเล็กที่มีเครื่องเป่าประมาณ ๑-๔ ชิ้นร่วมบรรเลงอยู่ด้วย สรุปอย่างง่ายว่า วง**สตริงคอมโบ** หมายถึง วงชาโดว์+วงคอมโบ

ข้าวอกนา (<https://www.youtube.com/watch?v=DhJIKiVKtyA>)

เฟซบุ๊ก “พร่างเพชรในเกร็ดเพลง” ๑๖ กันยายน ๒๐๑๘ บันทึกไว้ว่า

เพลง “ข้าวอกนา” ขับร้องโดย ฉันทนา กิติยพันธ์ คำร้อง ร้อยแก้ว รักไทย ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์
เรียบเรียงและบรรเลงโดย วงดนตรีดิอิมพอสซิเบิล และวงโปรเฟสชันแนล

เป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ข้าวอกนา” สร้างจากบทประพันธ์ของ “สีฟ้า” กำกับการแสดงโดย
เป๊ยก โปสเตอร์ นำแสดงโดย นุปผารัตน์ ญาณประสิทธิกุล ช่อเพชร ชัยเนตร เริ่มฉายปี ๒๕๑๘ “ข้าวอกนา”
เป็นภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมไทย เกี่ยวกับผลผลิตของเมียเช่าในยุคจีไอ สะท้อนความแตกต่างของสองชีวิต
สองสีผิว ที่เลือกเกิดเองไม่ได้ ภาพยนตร์เรื่องนี้กวาดรางวัลตุ๊กตาทองไปถึง ๔ รางวัล จากบทประพันธ์, ดารา
นำหญิง (นุปผารัตน์), เพลงและดนตรีประกอบ และนักแสดงรุ่นเยาว์ (ด.ญ.บรรจง นิลเพชร)

เพลง “ข้าวอกนา” ได้รับรางวัลเสาอากาศทองคำทั้งทำนองยอดเยี่ยม ดนตรียอดเยี่ยม และเรียบเรียง
เสียงประสานยอดเยี่ยม จากงานเสาอากาศทองคำ ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๑๘ นอกจากเพลง “ข้าวอกนา” แล้ว ใน
ภาพยนตร์เรื่องนี้ยังมีเพลงเด่นอีก ๒ เพลงที่ได้รับความนิยมไม่แพ้เพลง “ข้าวอกนา” คือ “ชีวิตคนดำ” และ
“เกลียดคนสวย” นำลงไว้ในช่องแสดงความคิดเห็นแล้วครับ

ร้อยแก้ว รักไทย

แผ่นโน้ตรวมแนว (lead sheet) ที่ผู้เขียนบทความนี้ถอดมาจากไฟล์เสียงต้นฉบับ ปรากฏตามภาพต่อไปนี้

ข้าวนอกนา

ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์

คำร้อง ร้อยแก้ว รักไทย

♩ = 104

mp

6

13

แต่ เกิด มา เป็น ตัว เป็น ตน นั้น ขอ รำ พัน ไว้ เป็น บท
เค็ญ ช้ำ ใน หมอง ระ ก่า ช้ำ ใน ออก
ลอง ลืม ทุกข์ เคย ชิม รส มา จน

18

เพลง เศร้า เจ็บ ปวด ร้าว เรือง ราว ชี วิต เรา คิด อุ เรา เหมือน ข้าว นอก นา
ใจ นี่ ตั้ง กาก เตน ที่ เลว ไม่ เหลือ ดี ช้ำ ชี วิ ระ ทม จำ ช่มใจ
เหลือ เอ๋ย ด้าน อุด ต้น จน กลาย เป็น เจย เมย ฉัน คุ่น เคย แล้ว เลย ไม่ หวนไหว

23

ไม่ มี ใคร มอง ปก บ้อง แต่ ไหน มา ไร่ รา คา ไร่ คน ไย ดี
ต่าง เกิด เป็น คาน เขยียด กัน แบ่ง ชื่น ไย เขา ทำ ไม่ ไร่ ความ เมต ตา
แต่ ยัง รอ คอย หายด ฝน หลัง ย่อม ใจ ชูบ ชี วา ฉัน ให้ ชื่น

29

35

ต้อง ผ-จญ กับ ความ ส้ำ เขา เสพ กา มา कराา เริง สุข

40

แล้ว ทั้ง เศษ ทุกข์ ให้ เกิด ฉัน มา บาป กรรม กัน ได จึง เลือกไส พา เหมือน ข้าว นอก นา เขา ไม่ ตั้ง

45

ใจ หล่น ตก ไป แล้ว งอก งาม
สุข ก็ เคย ประสบ ผ่าน

al Coda

51

♩

G G7 C Cm G G7

ฟอร์มเพลงเป็นแบบบลูส์ ๑๒ ห้อง (12-bar blues) บันทึกอยู่บน G major blues scale แนวทางคอร์ดดำเนินไปตามภาพต่อไปนี้

เปรียบเทียบกับ lead sheet ของเพลงข้าวนอกนาที่จัดฟอร์มเพลงเป็นแบบ ๔ ท่อนยอदनียม - AABA - ท่อน ๑-๒-๓-๔ โดยเฉพาะท่อน ๑, ๒ และ ๔ มีแนวทางคอร์ดเหมือนกันกับตัวอย่างก่อนหน้านี้ เหล่านี้เป็นการยืนยันว่าทำนองของครูประสิทธิ์สำหรับเพลงนี้มีความเป็น “บลูส์” อย่างจริงแท้ พิจารณาโดยรวมจากแหล่งกำเนิดของเพลงประเภทนี้ที่มักใช้สำหรับเพลงที่สร้างอารมณ์แห่งความโศกเศร้าหดหู่และสิ้นหวัง เมื่อผสมผสานกับเนื้อร้องจากผลงานการประพันธ์ของครูร้อยแก้ว รักไทย จึงให้อารมณ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี งานเรียบเรียงเสียงประสานเป็นของ “ปราจีน ทรงเผ่า” คนดนตรีมากฝีมือที่กำลังเป็นดาวรุ่งพุ่งแรงในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๐

๑) แต่เกิดมาเป็นตัวเป็นตนนั้น ขอรำพันไว้เป็นบทเพลงเศร้า เจ็บปวดร้าวเรื่องราวชีวิตเรา คิดดูเราเหมือนข้าวนอกนา ไม่มีใครมองปกป้องแต่ไหนมา ไร้ราคาไร้คนไยดี	๒) ต้องผจญกับความลำเค็ญซ้ำ หมองระกำซ้ำในอกใจนี้ ตั้งหากเดนที่เลวไม่เหลือดี ซ้ำชีวิตรวมจำข่มใจ ต่างเกิดเป็นคนเหยียดกันแบ่งชั้นไย เขาทำไม่ไร้ความเมตตา
๓) เขาเสพพามาคร่าเรารังสุข แล้วทิ้งเศษทุกข์ให้เกิดฉันทมา บาปกรรมอันใดจึงเสือกไสพา เหมือนข้าวนอกนาเขาไม่ตั้งใจ หล่นตกไปแล้วงอกงาม	๔) สุขก็เคยประสบผ่านลงลิ้ม ทุกข์เคยชิมรสมาจนเหลือเอ๋ย ด้านอุดตันจนกลายเป็นเฉยเมย ฉันทันเคยแล้วเลยไม่หวั่นไหว แต่ยังรอคอยหยาดฝนหลังย้อมใจ ชุบชีวาฉันทให้ชื่นฉ่ำ

เกลียดคนสวย (<https://www.youtube.com/watch?v=bf9-h9SRa54>)

ต้นฉบับขับร้องโดย ฉันทนา กิติยพันธ์ ประพันธ์คำร้อง/ทำนองโดย ร้อยแก้ว รักไทย / ประสิทธิ์ พยอมยงค์ งานเรียบเรียงเสียงประสานเป็นของปราจีน ทรงเผ่า บรรเลงโดยวงดนตรีดิอิมพอสซิเบิล เป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง “ข้าวนอกนา” อีกเพลงหนึ่ง

เนื้อหาเพลงนี้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของเด็กลูกครึ่งที่เกิดจากแม่คนไทยที่อยู่กินกับทหารอเมริกันผิวสียุคสงครามเวียดนาม ที่ได้รับการเลี้ยงดูในสถานะที่ต่ำต้อยด้อยค่ากว่าลูกครึ่งทหารอเมริกันผิวขาว บริบทเหล่านี้ส่งผลในความรู้สึกนึกคิด ทำให้เธอ (ตามเนื้อเรื่องในภาพยนตร์) เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจและกลายเป็นเพลง “เกลียดคนสวย” จากฝีมือการประพันธ์ของครูเพลงทั้ง ๒ ท่านดังกล่าวแล้ว “ฉันทนา กิติยพันธ์” นักร้องชั้นนำของเมืองไทยขับร้องถ่ายทอดบทเพลงนี้ออกมาอย่างเต็มอารมณ์ความรู้สึก เพลงนี้จึงเป็นเพลงยอदनียมอันดับต้น ๆ ของนักร้องประกวดทั้งหลายเลือกเพลงนี้ไปใช้ขับร้องเพื่อสื่ออารมณ์ออกมาให้โดดเด่นเหนือคนอื่น (ข้อมูลจากเฟซบุ๊ก พร่างเพชรในเกร็ดเพลง ๒๓ มีนาคม ๒๐๒๑)

เกลียดคนสวย

คำร้อง โดย ร้อยแก้ว รักไทย ทำนอง โดย ประสิทธิ์ พยอมยงค์

♩ = 92

ไม่ มี ใคร รัก คน ที่

1 A

ไม่ งาม— รูป ภาย เรา ทรา ม ไม่ สวย เหมือน ใคร ถูก คน สวย เยาะ เรา ให้ เจ็บ ใจ—

11 A E D

ผิด แปลก คน ไป อย่าง ไร หรือ เรา ถูก ชิง ชัง ไม่ สวย ดัง ใคร เขา— ซ้ำ ตัว เรา ถูก คน หยาม

16 A 2 D

เหี้ยม ยัด ยัง คิด ยัง ให้ เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด—เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด—เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด—เกลีย ด เกลีย ด

21 A 3 A

— จัน แสน เกลีย ด คน เยาะ เย้ย ตัว เรา ความ เหลือ ม ล้า ทำ เรา ให้ เศร้า หมอง— ไม่ ยอ ยาก แล มอง รูป ภาย แม้

26 D A

เงา แต่ คน สวย มี คน รัก ใคร เขา— รูป ทรา ม เช่น เรา สิ้น คน สน ใจ

31 E D A

อยาก จะ สวย อย่าง คน อื่น ทั่ว ไป— แล้ว ใคร ใคร อาจ ไม่ หยาม เหี้ยม ยัง คิด ยัง ให้

36 4 D

เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด—เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด—เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด เกลีย ด— จัน แสน เกลีย ด ชัง คน สวย ทุ ก

40 A D

คน (guitar solo)

46 A E D A

ยัง คิด ยัง ให้

52

คน

ลีลาจังหวะจากงานเรียบเรียงเสียงประสานของ “ปราจีน ทรงเผ่า” ออกแนวลาตินผสมโซล (latin soul) จัดเสียงประสานได้อย่างดีเยี่ยม พิจารณา lead sheet จากภาพที่ผ่านมาอนุมานได้ว่าเพลงนี้ลักษณะแนวทำนองจัดเป็นแบบ ๔ ท่อน - ABAB - ท่อน ๑-๒-๓-๔ ทั้งหมดมีความเป็นเพลงบลูส์เช่นเดียวกับ “ข้าวอกนา” ต่างกันแต่บันไดเสียงที่บันทึกอยู่บน A major blues scale โปรดพิจารณาเนื้อเพลง

๑) ไม่มีใครรักคนที่ไม่งาม รูปร่างเราทรามไม่สวยเหมือนใคร ถูกคนสวยเยาะเราให้เจ็บใจ ผิดแปลกคนไปอย่างไรหรือเรา ถูกชิงชังไม่สวยดังใครเขา ข้าตัวเราถูกคนหยามเหยียด	๒) ยิ่งคิดยิ่งให้ เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด ฉันทนเกลียดคนเยาะเย้ยตัวเรา
๓) ความเหลื่อมล้ำทำให้เราให้เศร้าหมอง ไม่อยากแลมองรูปร่างแม้เงา แต่คนสวยมีคนรักใคร่เขา รูปทรามตัวเราสิ้นคนสนใจ อยากจะสวยอย่างคนอื่นทั่วไป แล้วใครใครอาจไม่หยามเหยียด	๔) ยิ่งคิดยิ่งให้ เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด เกลียด ฉันทนเกลียดซึ่งคนสวยทุกคน

จุดเด่นของเพลงนี้ นอกจากลีลาจังหวะที่เราใจยังมีการเน้นคำ “เกลียด” ด้วยการซ้ำคำคำนี้บนทำนองที่สอดคล้องกันถึง ๑๐ ครั้ง อันแสดงว่าความเกลียดมีเกิดขึ้นอย่างมากมาย ดังตัวอย่าง

ว่าเหว่ (<https://www.youtube.com/watch?v=CpZsdJtefsI&t=31s>)

เฟซบุ๊ก พร่างเพชรในเกร็ดเพลง (๒๖ กรกฎาคม ๒๐๑๘) บันทึกไว้ว่า

เพลง “ว่าเหว่” ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์ คำร้อง ชาลี อินทรวิจิตร ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์ บันทึกเสียงครั้งแรกโดย ฟาโรห์ ดอยยี่ปี นักร้องนาง “เพื่อน” เพลงแนวสตริงคอมโบเริ่มได้รับความนิยม เมื่อวงดิอิมพอสซิเบิลเป็นหัวหอกร้องบันทึกเสียงเพลงไทยประกอบภาพยนตร์เรื่องต่าง ๆ แล้วได้รับความนิยมสูง ทำให้วงสตริงฯ ต่าง ๆ หันมาเล่นเพลงไทยมากขึ้น และออกอัลบั้มเพลงไทยดีตลาด จนยึดตลาดจากเพลงลูกกรุงได้สำเร็จ หนึ่งในวงสตริงฯ ที่ได้รับความนิยมสูงคือวงแกรนด์เอ็กซ์

ต่อมานักดนตรี ๔ คน จากวงแกรนด์เอ็กซ์ นำโดย ทนงศักดิ์ อารณศิริ ได้แยกตัวออกมาตั้งวงใหม่ชื่อวงเพื่อน รับสมาชิกใหม่มีดวงสิทธิ์ ריםจินดา และฟาโรห์ ดอยยี่ปี เป็นนักร้องนำ...

๑) วัวเหว เร่ไปกับหัวใจข้า เหงากระหน่ำ คำลงนอนนับดาว	๒) โอ้เราประคองรักไม่เป็น กฎเกณฑ์การเอาใจสูญเปล่า ฟ้าในคืนนี้จึงดูเศร้า เดือนเสี้ยวแขวนแทนดาว ราวฟ้าดูริบหรี่
๓) วัวเหว อยากเร่ไประบายสี เขียวขจี ห่มชีวิพฤกษ์ไพร	๔) อยากบินไปทาสีฟากฟ้า ให้ดูงามตาเป็นฟ้าใหม่ สีคำคือรอยข้าในดวงใจ จะทาสีขาวให้ ใครใครหัวใจงาม

บันทึกโน้ตสากลตามวิธีการสร้าง lead sheet ผ่าน Sibelius music notation program

วัวเหว

(วงเพื่อน)

คำร้อง ชาลี อินทรวิจิตร
ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์

♩ = 120 (Latin)

11 Cm Bb Ab (Drums Solo) Cm

17 1 3 Cm Bb
ว้ - เหว_____ เร่ ไป กับ หัว ใจ ข้า_____

23 Ab Dm7(b9)/G G7 2 3 4 Cm Gm7 Cm7
_____ เหงา กระ-หน่ำ_____ คำ ลง นอน นับ ดาว_____ โอ้ เรา ประ คอง รัก ไม่ เป็น กฎ

_____ เขียว ข - จี_____ ห่ม ชี วิ พฤกษ์ ไพร_____ อยาก บิน ไป ทา สี ฟาก ฟ้า ให้

30 Fm7 3 Bb7 Eb Bb7 3 Eb 3 C7 1. Fm7 Dm7(b9)/G
เกณฑ์ การ เอา ใจ สูญ เปล่า ฟ้า ใน_____ คืน นี้ จิง ดู เศร้า เดือน เสี้ยว แขนง แทน ดาว ราว ฟ้า ดู ริบ - หรี_____

_____ ดู งาม ตา เป็น ฟ้า ใหม่ สี คำ คือ รอย ข้า ใน ดวง ใจ จะ ทา สี ขาว

36 G7 2. Fm7 G7 Cm
ให้ ใคร ใคร หัว ใจ งาม_____

41 G7(9) 5 Cm Fm
(ดนตรี)

ฟอร์มเพลงจัดเป็นแบบ ๔ ท่อน - ABAB ลีลาจังหวะออกแนวลาตินโซลคล้ายกับ ๒ เพลงก่อนหน้านี้ แต่มีความเร็วมากกว่า งานเรียบเรียงเสียงประสานและบรรเลงบันทึกเสียงยกให้เป็นเครดิตของวงแกรนด์เอ็กซ์ แนวทำนองของครูประสิทธิ์สำหรับงานต้นฉบับเพลงนี้บันทึกอยู่บนบันไดเสียง C minor ร่วมกับเครือญาติ Eb major scale ต่อมา “สวลี ผกาพันธุ์” นักร้องระดับตำนานได้ขับร้องบันทึกเสียงเพลงนี้ด้วย เป็นผลงานของค่ายเพลงนิธิทัศน์ในโครงการเพลง “อภิมหาอมตะนิรันดร์กาล” อันโด่งดัง

จูบฟ้าลาดิน (<https://www.youtube.com/watch?v=nli9HWqNeX4>)

พ.ศ. ๒๕๑๕ ช่วงที่เพลงแนวสตริงในบ้านเรากำลังรุ่งโรจน์ วงการภาพยนตร์หันมาสร้างหนังที่ต้องมีเพลงประกอบ “ระเริงชล” เป็นอีกหนึ่งเรื่องที่มาในแนวดังกล่าว ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างและกำกับโดย ฉลอง ภักดีวิจิตร นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี เพชรา เขวราชญ์ “จูบฟ้าลาดิน” เป็นเพลงหนึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ ผลงานการประพันธ์ของ ๒ ครูเพลง สุรพล โทณะวณิก และประสิทธิ์ พยอมยงค์ เรียบเรียงเสียงประสานโดย ปราจีน ทรงเผ่า ขับร้องและบรรเลงโดย “ดิอิมพอสซิเบิล” วงที่ชนะเลิศการประกวดสตริงคอมโบชิงถ้วยพระราชทานแห่งประเทศไทยถึง ๒ ปีติดต่อกัน

สุรพล โทณะวณิก

ปราจีน ทรงเผ่า

๑)	ก่อนตะวันลาฟ้าดินสิ้นแรง แสงอ่อน พรอนพราย ฟ้ายกลาย สีส่อง หมู่เมฆบนฟ้าคล้ายทาสีทอง แสดเหลือง เรืองรอง เหมือนมอง ซึ่งใจ
๒)	ตะวันจูบลาฟ้าดินยามจาก ลับตา ทุกครา เหมือนดัง หมองไหม้ ฝากรอยความรักและรอยอาลัย ฝากไว้ ในสี สาดฟ้า สุดงาม
๓)	รักฉัน งามกว่าตะวัน งามเลิศเจิดฉัน ทุกโมงทุกยาม ตะวัน ไม่อาจทาบตาม อร่ามเกินฝัน ทั้งวันทั้งคืน
๔)	ไม่มีจูบลเหมือนดังตะวัน ลากจาก ฟ้าไป ให้ใจ ขมขื่น จูบเดียวเท่านั้นนิรันดร์ยั่งยืน หวานฉ่ำดั่งดั่งกลิ่น ชุกทรวง

จูบฟ้าลาติน

คำร้อง สุรพล โทณะวณิก ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์

♩ = 80

ครูประสิทธิ์สร้างทำนองเป็นลักษณะเพลง ๔ ท่อน รูปแบบ AABA ท่อน ๑, ๒ และ ๔ บันทึกอยู่บนบันไดเสียง Bb major ท่อน ๓ มีการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น Gb major แต่ ๓ ท้องแรกแล้วกลับสู่บันไดเสียงเดิม ฟอรัมเพลงลีลาจังหวัดขอนแก่น แนวทำนองอ่อนหวาน สังเกตได้จากการเคลื่อนที่ของกลุ่มเสียงที่ค่อนข้างเป็นระเบียบ (conjunction) ทั้งเพลงพบการกระโดดข้าม (disjunction) มากกว่าขึ้นคู่ ๓ เพียง ๒ ที่ ดังตัวอย่างในรอบ ๔ เหลี่ยม

n:เลฮีวิท (<https://www.youtube.com/watch?v=CgTfU2CG2KE>)

ผู้เขียนบทความนี้พบข้อมูลที่เผยแพร่เป็นสาธารณะว่าเพลงนี้ประพันธ์คำร้องโดย เนรัญชรา (สติ สติลิต) ทำนองโดย ประสิทธิ์ พยอมยงค์ ขับร้องบันทึกเสียงครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ โดย ฉันทนา กิตยพันธ์ บรรเลงโดย วงดนตรี The Professionals เรียบเรียงเสียงประสานโดย ศราวุธ สุปัญญา เป็นเพลงหนึ่งในอัลบั้ม “ข้าวอกนา” ผู้เขียนฯ แกะโน้ต (transcription) จากไฟล์เสียงต้นฉบับบันทึกเป็นแผ่นโน้ตสากลรวมแนว (lead sheet)

ทะเลชีวิต

(ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์ คำร้อง เนรัญชรา)

Slow Soul

$A\flat maj7$ $D\flat$ $D\flat m$ $E\flat 7$
 $A\flat maj7$ $A\flat$ Fm $B\flat m$ $G\flat$ $E\flat/G$ $G\flat$
 ชี-วิต คน มาก หลาย คล้าย คลื่น ใน ทะ-เล
 $B\flat m$ $E\flat 7$ $A\flat$ Fm
 ถูก สาย ลม เพ พัด ชัด ร้าง ตาม ขอบ ใจ จุด หมาย กำหนด ชี-
 $Fm/E\flat$ $D\flat$ $D\flat 7$ $G\flat$ $E\flat m$ $F 7$
 วิต สุด วาง ไว้ ทิศ ไต วัน นั้น มี สุข สด ใส ผ่าน วัน นั้น หมด
 (เทียบย้อนคนครึ่งรับท่อน ๓ ร้องท่อน ๔)
 $B\flat m$ $E\flat 7$ $A\flat$ Fm $B\flat m$ $G\flat$ $E\flat/G$ $G\flat$
 ใจ หวัง ชี-วิต เรา เสร้า นึก แล้ว แต่ กรรม ชัก พา
 $B\flat m$ $C 7$ $D\flat$
 จะ ผัน ไป เปลี่ยน มา ตาม กรรม แต่ ปาง หลัง เคย รัก ยัง กลับ คลาย
 E $E\flat 7$ $A\flat$ Cm Fm $B\flat m$
 รัก รัก กลาย เป็น ชัง คืบ ก็ ทะ เล กลับ หลัง คือก ก็ ทะ-
 $E\flat 7$ $A\flat$ E A $A\flat$
 เล สุด คะ เน หวัง ไต

แถมเนื้อร้องที่มีขนาดกะทัดรัด (แต่ละท่อนใช้คำประมาณ ๒๐ คำ) ที่บันทึกอยู่ในกรอบตารางต่อไปนี้

๑) ชีวิตคนมากมาย คล้ายคลื่นในทะเล ถูกสายลมพัด ชัดร่างตามชอบใจ
๒) จุดหมายกำหนดชีวิต สุดวางไว้ทิศใด วันนี้สุขสดใส ผ่านวันนี้หมดใจหวัง
๓) ชีวิตเราเศร้านัก แล้วแต่กรรมชักรา จะผันไปเปลี่ยนมา ตามกรรมแต่ปางหลัง
๔) เคยรักยังกลับคลายรัก รักกลายเป็นชัง คีบก็ทะเลกลับหลัง คอกก็ทะเล สุดคะเนหวังใด

แนวทำนองของครูประสิทธิ์จัดฟอร์มเพลงเป็นแบบเพลง ๔ ท่อน - ABAB (ท่อน ๑ เหมือนท่อน ๓ ท่อน ๒ เหมือนท่อน ๔) ทั้งหมดบันทึกอยู่บน Ab major scale งานเรียบเรียงเสียงประสานของศราวุธ สุปัญญา (คนดนตรีมากฝีมืออีกคนของเมืองไทย) สร้างส่วนนำขึ้นเพลง (intro) อย่างคล้องจองกับทำนองเพลงและเนื้อหาจากคำร้อง ส่วนลงจบเพลง (ending) ที่น่าสนใจ

ศราวุธ สุปัญญา

ใช้เทคนิค arpeggio ร่วมกับทางเดินคอร์ด 1 - 4 - 4(minor) - 5 - 1

intro
Abmaj7 Db Dbm Eb7 Abmaj7

Ab deceptive cadence → E A Ab

ชี-วิต คน มาก ได้ ending

การใช้คอร์ดอื่นแทนคอร์ด 1 (tonic chord)

บทความเบาสมองสนองปัญญาเล่าถึงอาจารย์ประสิทธิ์ พยอมยงค์ ตอนต่อไปจะกล่าวถึงเฉพาะงานเรียบเรียงเสียงประสานของท่านครับ

SOUTHEAST ASIA DIRECTORS OF MUSIC ASSOCIATION CONGRESS 2025

CELEBRATING DIVERSITY, CONNECTING COMMUNITIES

EMPOWERING
MUSIC
IN SOCIETY

6-8 MARCH 2025

**PRINCESS GALYANI VADHANA
INSTITUTE OF MUSIC
BANGKOK, THAILAND**

A portrait of Jit Gavee, a man with glasses, wearing a dark suit, white shirt, and a patterned tie. He is holding a blue folder or book in his left hand and a pen in his right hand, looking down at it. The background is a soft, out-of-focus blue and white.

เสี้ยวชีวิตของ อาจารย์อนรรฆ จรัตนยานนท์ (พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๖๘)

เรื่อง:
จิตร ภาวี (Jit Gavee)
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ลูกศิษย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

อนรรฆ [อะนัก] ว. หาค่ามิได้, เกินที่จะประมาณราคาได้ (ที่มา : พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔)

กลางดึกคืนวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ ทัวทั้งสังคมออนไลน์ อย่าง Facebook มีการแจ้งข่าวร้าย ในวงวิชาการดนตรีของประเทศไทย นั่นคือข่าวการจากไปของ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ ยานนท์ อาจารย์ผู้อาวุโสประจำ สาขาวิชาดนตรีวิทยา วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ข่าวร้ายดังกล่าวสร้างความตื่นตกใจ เป็นวงกว้างในบรรดาญาติสนิท มิตร สหาย ลูกศิษย์ ไปจนถึงบุคคลอื่น ๆ ที่มีโอกาสได้เคยพบหรือร่วมงานกับ ท่าน โดยบุคคลิกและการปฏิบัติต่อ ผู้อื่นอย่างเป็นกัลยาณมิตรของครู นี้เอง ข่าวร้ายนี้จึงเป็นเรื่องที่สร้างความตกใจแก่ผู้ทราบข่าวเป็นอัน มาก โดยในข้อเขียนชิ้นนี้จะขอใช้คำว่า อาจารย์อนรรฆ เป็นสรพนาม

กล่าวถึงครุตลอดทั้งบทความ ข้อเขียนฉบับนี้ จะชวนมาทบทวน ชีวิตในเสี้ยวหนึ่งที่พอจะทบทวนได้ ทั้งในรูปแบบมุมมองของการเขียน ประวัติบุคคลและมุมมองของลูกศิษย์ คนหนึ่งที่จะขอร่วมบันทึกบทมรณ สดุดีนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์ความทรงจำ ต่อครุตลอดไป

ปู่วชีวิต ลีจิตมาเป็น ออรรษ จรรย์ ยานนท์

อาจารย์อนรรฆ หรือ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ ยานนท์ เกิดในวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นบุตรของนายอิสรา จรรย์ ยานนท์ และนางพรระสิณี จรรย์ ยานนท์ มีพี่น้องร่วมครอบครัว จรรย์ ยานนท์ นี้จำนวน ๔ คน ได้แก่ นายอาณา จรรย์ ยานนท์ นายอนรรฆ

จรรย์ ยานนท์ นายปัทม์ จรรย์ ยานนท์ และนายกณิก จรรย์ ยานนท์ ชีวิตครอบครัวของอาจารย์ อนรรฆ ท่านได้สมรสกับนางวราง คณา จรรย์ ยานนท์ มีบุตรร่วมกัน สองคน คือ นายอุโฆษณ์ จรรย์ ยานนท์ และนางสาวจิรวรรณ จรรย์ ยานนท์ หากย้อนดูต้นตระกูลสาแหรก ของท่านจะพบว่ามีการสืบเชื้อสาย มาจากข้าราชการที่รับใช้วงราชการ สยามมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็น พระยาสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง (เชียงปุม), พระแก้วมนตรี (นิล), รองอำมาตย์เอก หลวงสนธิ์นิคมรัฐ เป็นต้น โดยนามสกุล “จรรย์ ยานนท์” เป็นนามสกุลพระราชทานจาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่ หัว รัชกาลที่ ๖ มีการพระราชทาน นามสกุลนี้แก่องค์อำมาตย์โท หลวง

อาจารย์อนรรฆ หรือครูโธ่ ท่ามกลางพี่น้องตระกูลจรรย์ยานนท์ทั้งสี่คน

สนธิณิศมรรฐ์ (พิน) ผู้ขอพระราชทานนามสกุล เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ ความตอนหนึ่งในพระบรมราชโองการพระราชทานนามสกุล มีพระราชดำรัสว่า

“...ขอให้นามสกุลของ รองอำมาตย์โท หลวงสนธิณิศมรรฐ์ (พิน) นายอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามที่ขอมานั้น ว่า ‘จรรย์ยานนท์’ (เขียนเป็นอักษรโรมันว่า ‘Charanyananda’) อันเป็นมงคลนาม... ขอให้สกุล จรรย์ยานนท์ มีความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงอยู่ในกรุงสยามชั่วกัลปาวสาน...”

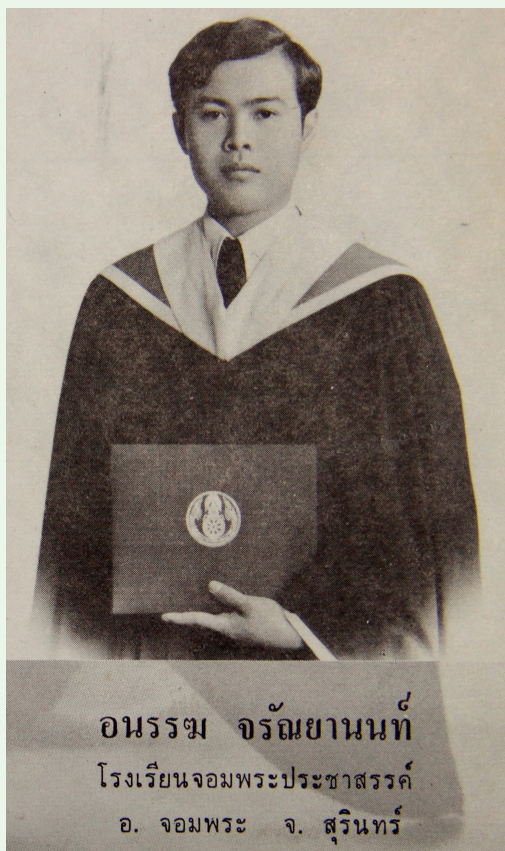
บุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการดนตรี อันใช้นามสกุล จรรย์ยานนท์ อีกท่านหนึ่งก็คือ อาจารย์วาสิษฐ จรรย์ยานนท์ นักวิชาการทางดนตรีผู้มีผลงานอันโดดเด่นในด้านสวนศาสตร์ (Acoustics) มีผลงานที่เป็นที่รู้จักอย่าง สวนฯ

เล่มน้อย และวิทยาศาสตร์การดนตรี (The Science of Music) เป็นอดีตอาจารย์ประจำวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีฐานะเป็นคุณอาของอาจารย์อนรรฆนั่นเอง

ด้านการศึกษา อาจารย์อนรรฆจบการศึกษาด้านดนตรีจากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หรือปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยหลังจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้าเรียนจอมพระประชาสรรค์ ครุ ณ โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อเริ่มศึกษาต่อในระดับปริญญาโท อาจารย์อนรรฆได้เข้าศึกษาและจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ (University of Philippines) ในสาขาวิชาดนตรีวิทยา โดยได้เรียนกับครูใหญ่ทางดนตรีวิทยาที่สำคัญคือ โฮเซ มาเซดา (José Maceda) ในการศึกษาครั้งนั้น อาจารย์อนรรฆได้เขียนวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรีในจังหวัด

สุรินทร์เรื่อง “Srei Khmauu and Phliang, the principal songs in Rwam Mamuad, a curing ritual, in Surin, Thailand” เป็นวิทยานิพนธ์เพื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ. ๑๙๘๙)

ภายหลังสำเร็จการศึกษาจากประเทศฟิลิปปินส์ อาจารย์อนรรฆได้ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) ก่อนที่ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ จะโอนย้ายมาทำหน้าที่อาจารย์ยังสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ภายหลังมีการจัดตั้งวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ อาจารย์อนรรฆจึงได้ทำหน้าที่อาจารย์ประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทั้งยังศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ในสถาบันการศึกษาเดียวกันนี้จนสำเร็จการศึกษา มีวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “การ

อาจารย์อนรรฆเมื่อครั้งสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย
ครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผลิตครูดนตรีในประเทศไทย : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (Education for music teachers in Thailand: a case study of Buriram Rajabhat University)”

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาจารย์ของอาจารย์อนรรฆ ในวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ปฏิบัติอย่างเข้มข้นครอบคลุมทุกระดับชั้นที่มีการเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอุดมดนตรี ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก นอกจากนั้นอีกหนึ่งบทบาทสำคัญของอาจารย์อนรรฆคือการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิวิทยากรผู้บรรยาย และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

งานผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นอีกส่วนหนึ่งที่อาจารย์อนรรฆได้ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งต่อหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ทั้งในฐานะวิทยากรการบรรยายไปจนถึงผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการที่ทำหน้าที่ร่วมวิพากษ์หลักสูตรการเรียนการสอนทางดนตรีในสถาบันการศึกษาทางดนตรีต่าง ๆ มากมาย

ในฐานะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์อนรรฆได้ปฏิบัติหน้าที่ทั้งที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของวิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดทำการ

เรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาคครอบคลุมศาสตร์ทั้งมานุษยดนตรีวิทยา ดนตรีศึกษา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นับเป็นคุณูปการอย่างสูงต่อการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ทางดนตรีในประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า

ภาคสนามและการทัศนศึกษา จากความทรงจำ

นอกเหนือจากการทำงานส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียน การทำงานวิชาการบนแผ่นกระดาษ อาจารย์อนรรฆ ถือได้ว่าเป็นบุคลากรที่มีการลงภาคสนามรวมถึงการออกทัศนศึกษาทางดนตรีอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นการเสาะแสวงหาองค์ความรู้ใหม่และการติดตามผลต่าง ๆ ทางการศึกษา ซึ่งมุมมองทางความคิดของท่านหลายครั้งที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนและการเผยแพร่องค์ความรู้ในแนวทางต่าง ๆ นอกจากประสบการณ์ตรงหรือการอ่านหนังสือตำราแล้ว ก็ได้มาจากการลงภาคสนามหรือการทัศนศึกษาเหล่านั้นนั่นเอง

อาจารย์อนรรฆมีการลงภาคสนามและทัศนศึกษาทางดนตรีทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เขียนได้มีโอกาสลงภาคสนามและทัศนศึกษาร่วมกับอาจารย์อนรรฆในหลายพื้นที่ ทั้งในฐานะผู้ร่วมวิจัยและผู้สังเกตการณ์ จะขอยกตัวอย่างบางส่วนเป็นบันทึกความทรงจำเล่าเรื่องถึงการทำงานของอาจารย์อนรรฆเอง

ภาคสนามการลงพื้นที่ช่างทำเครื่องดนตรีเขตพื้นที่ภาคกลาง
พุทธศักราช ๒๕๕๙ การลงภาคสนามครั้งนั้นเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้เป็นชุดข้อมูลด้านวัสดุการสร้างเครื่องดนตรีที่มาจากธรรมชาติ โดยมุ่งประเด็นสำคัญไปที่ “ไม้” สำหรับสร้างเครื่องดนตรีและกระบวนการผลิต แม้ว่าการลงพื้นที่

ภาพเมื่อครั้งศึกษาที่ประเทศฟิลิปปินส์ (จากซ้าย) อาจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ อาจารย์โฮเซ มาเซดา อาจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์

ภาคสนามการลงพื้นที่ซึ่งทำเครื่องดนตรีเซตพื้นที่ภาคกลาง

เก็บข้อมูลครั้งนั้นจะไม่ได้มุ่งเน้นผลได้ออกมาเป็นวิจัยรูปเล่ม แต่มีเป้าประสงค์เพื่อจะบรรจุลงในฐานข้อมูลพหุภาษาตรียางค์ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล การลงพื้นที่เก็บข้อมูลมีหัวหน้าทีมในการลงพื้นที่คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธันยาภรณ์ โพธิทิวกิน อาจารย์อนรรฆถือเป็นพี่เลี้ยงคนสำคัญที่ช่วยในเรื่องการลงภาคสนามให้แก่ผู้เขียน เทคนิคที่อาจารย์อนรรฆใช้

เสมอในการลงภาคสนาม นั่นคือการปฏิบัติตัวอย่างเป็นกัลยาณมิตรที่สุด การสร้างความเคยชินและเป็นกันเอง แม้จะพบเจอกับบุคคลข้อมูลเป็นครั้งแรก กลวิธีนี้อาจารย์เคยอธิบายว่า เพื่อลดความกดดันของผู้ให้ข้อมูล เพราะนอกจากกลุ่มผู้เก็บข้อมูลจะเป็นบุคคลที่ไม่คุ้นเคยแต่แรก ยังรวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคย เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ อาจสร้างแรงกดดันโดยไม่รู้ตัว ลักษณะการลงภาคสนามเช่นนี้

สอดคล้องกับลักษณะของการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของอาจารย์โฮเซ มาเซดา อาจารย์ของอาจารย์อนรรฆเอง เมื่อครั้งที่อาจารย์อนรรฆยังศึกษาอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์

การศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่น
ประมาณช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ผู้เขียนศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีวิทยา หนึ่งในข้อกำหนดของหลักสูตรคือการที่นักศึกษาต้องออกเดินทางศึกษาดูงานยังต่างประเทศ ในครั้งนั้นผู้เขียนได้เรียนเชิญอาจารย์อนรรฆเป็นประธานในการเดินทางศึกษาดูงานและร่วมวางแผนการเดินทาง โดยแม้ว่าการกำหนดเส้นทางในการศึกษาดูงาน นักศึกษาจะเป็นผู้วางแผนในการเดินทางเป็นหลัก แต่อาจารย์อนรรฆก็มีส่วนร่วมอย่างมากในการช่วยประสานงานในการเดินทาง ในฐานะของผู้ที่มีเครือข่ายกว้างขวาง ทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่บุคคลทั่วไปยากแก่การเข้าถึง เช่น ห้องเก็บชุดเครื่องดนตรี คลังเอกสารโบราณของหน่วยงานทางดนตรีในประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

บทเรียนสำคัญจากการเดินทางครั้งนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาสังคมของมนุษย์ที่มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ไปจนถึงศิลปวัฒนธรรม ภายใต้การแนะนำของอาจารย์อนรรฆ ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ชีวิตใกล้เคียงวัยเกษียณในช่วงเวลาการเดินทางขณะนั้น นับเป็นชั้นเรียนสำคัญภายใต้ห้องเรียนขนาดใหญ่ เหล่านี้ยังไม่นับโมเมนต์หัตถ์ศรย์ที่ได้อยู่ร่วมกับอาจารย์อนรรฆหลายครั้งในฐานะของมนุษย์คนหนึ่งจึงขอบันทึกไว้ ณ ที่นี้

การศึกษาดูงานยังโรงเรียนบ้านเทอดไทย จังหวัดเชียงราย หากจะกล่าวถึงโรงเรียนที่อาจารย์อนรรฆ

ให้ความใส่ใจมาก เชื่อว่าโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอมะป้าหลวง จังหวัดเชียงราย เป็นหนึ่งในนั้น ช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ อาจารย์ยอนธรรมได้ติดต่อผู้เขียนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเชียงรายและกำลังพำนักรอยู่ที่จังหวัดเชียงรายในขณะนั้น ว่าจะมีการนำนักเรียนระดับปริญญาเอกมาศึกษาดูงานทางดนตรีในจังหวัดเชียงราย หนึ่งในเป้าหมายของการเดินทางเป็นโรงเรียนเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างไกล แทรกตัวอยู่ในหุบเขาและเข้าถึงได้ยาก นั่นคือโรงเรียนบ้านเทอดไทยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ดูแลหลักในห้องเรียนดนตรีของโรงเรียนคือ ครูอัญชลี เมฆวิบูลย์ ศิษย์เก่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนบ้านเทอดไทยแห่งนี้ นับได้ว่ามีความพิเศษ ส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่นี่จะเป็นนักเรียนที่มาจากกลุ่มชาวบ้านชาติพันธุ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนในการเรียนการสอนดนตรีให้รองรับกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลาย แม้ว่าในช่วงแรกเริ่มการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนแห่งนี้จะมีความขาดแคลนหรือมีอุปสรรคบ้าง แต่ด้วยศักยภาพของครูผู้สอนก็ทำให้คุณภาพทางดนตรีของผู้เรียนดีขึ้นเป็นลำดับ อาจารย์ยอนธรรมมองเห็นได้ในจุดนี้เช่นกัน และมักจะยกกรณีของโรงเรียนนี้เป็นกรณีตัวอย่างในการเรียนการสอนนักศึกษาของท่านเอง เชื่อว่าระบบการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนแห่งนี้สร้างความประทับใจแก่อาจารย์ยอนธรรมไม่มากนักน้อย ทำให้การเดินทางมาศึกษาดูงานครั้งต่อ ๆ มา หากมีโอกาสมายังจังหวัดเชียงราย อาจารย์ยอนธรรมก็จะบรรจุโรงเรียนแห่งนี้เป็นแผน

ภาคสนามการลงพื้นที่ช่างทำเครื่องดนตรีเขตพื้นที่ภาคกลาง

การศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่น

ในการเดินทาง ไม่ใช่แค่เพียงการเข้ามาศึกษาดูงานเท่านั้น แต่ยังมี การให้การสนับสนุนตามกำลังและติดตามผลเสมอมา

ส่วนหนึ่งของงานเขียน

งานเขียนของอาจารย์อนรรฆ ครอบคลุมในหลายศาสตร์ทางดนตรี จากความรู้ที่มาจากการศึกษาดนตรีอย่างรอบด้าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นทางมานุษยดนตรีวิทยา ดนตรีวิทยา

ดนตรีศึกษา วิทยาศาสตร์ทางดนตรี เป็นต้น ในส่วนนี้จะขออนุญาตนำงานเขียนบางส่วนที่พอจะเสาะแสวงหาอ่านได้ ไม่ยากนัก พร้อมทั้งข้ออธิบายสั้น ๆ เกี่ยวกับชิ้นงานบางส่วนนั้น

บทความ ประวัติศาสตร์การผลิต ครูดนตรีในประเทศไทย บทความชิ้นนี้ อาจารย์อนรรฆได้เขียนขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองในวาระครบรอบ ๕๐ ปี การดนตรีบ้านสมเด็จฯ หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในปีพุทธศักราช

๒๕๖๓ ภายในบทความได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของการก่อสร้างหลักสุตรผลิตครูดนตรีในประเทศไทยย้อนไปตั้งแต่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มาถึงพัฒนาการของสถาบันฝึกหัดครูในสังกัดของกรมการฝึกหัดครู การก่อเกิดหลักสูตรวิชาดนตรีในวิทยาลัยครู ทิศทางการสร้างครูที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันในกลุ่มที่มุ่งเน้นการสร้างครูดนตรีมาตั้งแต่เริ่มต้น บทความชิ้นนี้สามารถหาอ่านได้ในหนังสือ “๕๐ ปี ดนตรีบ้านสมเด็จฯ”

บทความ การปฏิบัติเครื่องสายและเมทาโบเล (Metabole) ที่มีในดนตรีของกลุ่มคนไทยที่พูดภาษาเขมรในเขตอีสานใต้ บทความชิ้นนี้เป็นบทความเชิงมานุษยดนตรีวิทยา เนื้อหานำเสนอข้อวิจักษ์ในเรื่องปรากฏการณ์ของบันไดเสียงและการเปลี่ยนบันไดเสียงจากการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านของประเทศกัมพูชาและแพร่กระจายอยู่ทางภาคอีสานตอนใต้ มีการอ้างถึงเมทาโบเลที่เกิดขึ้นในบทเพลงโดยเฉพาะในแนวทำนอง โดยอาจารย์อนรรฆได้พยายามโยงเรื่องการปฏิบัติเครื่องสายและเรื่องเมทาโบเลให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน ถือเป็นบทความที่อาจารย์อนรรฆนำมาเป็นกรณีศึกษาในการเรียนการสอนวิชาทางดนตรีวิทยาอยู่บ่อยครั้ง บทความชิ้นนี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอน สามารถหาอ่านได้ในวารสารเพลงดนตรี ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๕ และ ๖ ประจำเดือนมีนาคมและเมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

บทความ สอนศาสตร์ทางดนตรี ที่เกี่ยวข้องกับระดับเสียง Equal Temperament เป็นบทความ

การศึกษาดูงานยังโรงเรียนบ้านเทอดไทย จังหวัดเชียงราย

อาจารย์อนรรฆกำลังส่งโปสการ์ดกลับไปหาครอบครัวที่ประเทศไทย ระหว่างการเดินทางศึกษาดูงานในประเทศญี่ปุ่น ถ่ายที่เมืองฮิโรชิมะ ประเทศญี่ปุ่น พุทธศักราช ๒๕๕๔ (จิตร กาวี : ถ่าย)

ลา

บุคคลที่มีโอกาสร่วมงาน พบปะพูดคุยกับอาจารย์อนรรฆ เชื่อว่าจะกล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่าท่านเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยที่ดีมากคนหนึ่ง เป็นบุคคลที่มองโลกในแง่บวกที่จะพบได้น้อยคน และประการสำคัญคือเป็นผู้ที่มีกัลยาณมิตรที่สูง จึงไม่ใช่เรื่องแปลกใด ๆ ที่เมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิตท่าน จะมีผู้มอบความอาลัยเป็นจำนวนมาก ดังคำที่ว่า “อยู่ให้รัก...จากไปให้คิดถึง” ผู้เขียนซึ่งเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของท่านจึงขออนุญาตใช้พื้นที่ในข้อเขียนชิ้นนี้แสดงความอาลัยอีกครั้ง และขอให้ดวงวิญญาณของท่านเดินทางสู่สัมปรายภพที่สงบ

ด้วยความที่อาจารย์อนรรฆนอกจากจะเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีของผู้ที่ไม่หยุดแสวงหาความรู้ใหม่ ท่านจะเสาะหาอ่านหนังสือเล่มใหม่ ๆ อยู่เสมอ อาจารย์อนรรฆยังเป็นผู้ที่ยังคงเสาะแสวงหาสุนทรียรสทางดนตรีที่ท่านรักอยู่เสมอ เป็นผู้ที่เปิดโลกทัศน์ทางดนตรีใหม่ ๆ ให้แก่ตนเอง อยู่ตลอดเวลา ข้อเขียนชิ้นนี้จึงขอส่งท้ายด้วยข้อความของท่านเอง จากบทความเรื่อง *Listening to Music* ของ *Craig Wright* ในวารสารเพลงดนตรี ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑๒ ประจำเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นการแนะนำถึงหนังสือที่ท่านอ่านในแต่ละเล่มให้ผู้อ่านในแบบวิธีที่เข้าใจง่าย บ่อยครั้งที่เดียวที่เวลาผมอ่านข้อเขียนของท่าน เสียงของท่านก็มักจะลอยตามมาด้วย...

กราบลาครูครับ

ขนาดสั้น ที่ต้องการวิวถึงเรื่องของระบบเสียงที่ใช้ในการบันทึกของนักมานุษยดนตรีวิทยา เพื่อที่จะใช้อธิบายดนตรีที่มีความแตกต่างในแต่ละชาติพันธุ์ของพื้นที่แต่ละภูมิภาค มีการกล่าวถึงคุณลักษณะของบันไดเสียงหรือการบันทึกระดับเสียงในระบบต่าง ๆ โดยเฉพาะระบบเสียงแบบ Equal Temperament ที่มีเรื่องของคณิตศาสตร์เข้ามามีส่วนในการคำนวณ การแนะนำการใช้ระบบเสียงต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด บทความฉบับนี้สามารถหาอ่านได้ในวารสารเพลงดนตรี ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนธันวาคม

พุทธศักราช ๒๕๔๓

ผลงานที่ยกมาในครั้งนี้ เป็นเพียงผลงานข้อเขียนบางส่วน ในบรรดาผลงานวิชาการอีกมากมายตลอดชีวิตของอาจารย์อนรรฆเท่านั้น ผลงานแต่ละชิ้นล้วนให้ประโยชน์ที่ต่างกันไป แต่สิ่งที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นก็คือความตั้งใจที่จะเผยแพร่ความรู้ทางดนตรีอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ที่มีครอบคลุมแก่ผู้อ่านทุกระดับตั้งแต่ระดับเรียนรักสมัครเล่นไปจนถึงบทความเชิงวิชาการขั้นสูงที่จะสามารถต่อยอดพัฒนาองค์ความรู้ทางดนตรีที่ดีได้ต่อไป

“

...การอ่านหนังสือดี ๆ ทางดนตรีที่ให้ความรู้สึกที่ดีทางดนตรีและให้แง่มุมแนวคิดที่แตกต่างทางดนตรี น่าจะเป็นคุณค่าและกำไรของชีวิตมนุษย์คนหนึ่งที่มีโอกาสได้เกิดมาในโลกใบนี้...

”

อนรรฆ จรรย์ยานนท์

จากเสียงเพลง สู่มิตรภาพ และประสบการณ์ชีวิต: โครงการ Buriram and YAMP Learning Exchange

เรื่อง :
ณัฐธิดา เหล่าสายเชื้อ (Nutteraya Laosaichuea)
อาจารย์ผู้ประสานงานวิชาการศึกษาดนตรี หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี
วชิราภรณ์ ตันตุรังสี (Wachirabhorn Tantirungsee)
อาจารย์ประจำชั้นหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

โครงการ “Buriram and YAMP Learning Exchange Project” ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ โดยหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี จัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี (YAMP) กับโรงเรียนจาก

จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเน้นที่การเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมดนตรีและการทดลองทำกิจกรรมในสายอาชีพต่าง ๆ โดยนักเรียนจากจังหวัดบุรีรัมย์ได้เรียนรู้ทั้งการเล่นเครื่องดนตรีและพื้นฐานด้านดนตรีผ่านกิจกรรมที่

เชื่อมโยงการเรียนรู้ในหลากหลายมิติ เช่น การเคลื่อนไหวและการฟัง รวมทั้งการแสดง โดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์และความรู้ที่นักเรียนได้รับในช่วงเวลาที่เข้าร่วมโครงการนี้ และนักเรียนในหลักสูตรเตรียมอุดม

ดนตรีเอง ก็ได้เรียนรู้พื้นฐานการงานสายอาชีพและการเกษตร รวมทั้งการแบ่งปันความสุขผ่านทางเสียงดนตรีให้แก่ชุมชน โดยโครงการในครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ช่วงด้วยกัน ในช่วงแรก นักเรียนจากจังหวัดบุรีรัมย์จะเดินทางมาทำกิจกรรมทางดนตรีที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์เป็นเวลา ๑ สัปดาห์ และในช่วงที่สอง นักเรียนจากหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรีได้เดินทางไปทำกิจกรรมที่จังหวัด บุรีรัมย์ เป็นเวลา ๓ วัน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ โรงเรียนดนตรี (YAMP)

โครงการ Buriram and YAMP Learning Exchange Project 2025 จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๐-๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ โรงเรียนเตรียมอุดมดนตรีของเราได้ต้อนรับนักเรียนจากบุรีรัมย์ทั้ง ๒ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ และโรงเรียนมีชัยพัฒนา ทั้งหมดจำนวน ๔๑ คน และครู ๔ ท่าน โดยครั้งนี้จัดเป็นครั้งที่ ๔ นับเป็นโอกาสดีที่ของนักเรียนจะได้เรียนรู้สัมผัสความสุขของวิชาดนตรีที่หลากหลาย ทั้งการฟัง การร้อง การอ่าน และการเคลื่อนไหวดนตรี รวมถึงกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่าง ๓ โรงเรียน โดยตลอดระยะเวลาที่มาเยือน นักเรียนของเราจะจับคู่บัดดี้กับเพื่อนต่างโรงเรียน รับรองว่าต้องสนุกแน่ ๆ

ห้องเรียนดนตรี

“ถึงเวลาเข้าห้องเรียน” นักเรียนทุกคนจะได้ตารางเรียนเป็นของตัวเอง เริ่มแต่ละวันด้วยการเข้าแถวเคารพธงชาติ ร้องเพลงประสานเสียง หลังจากนั้นก็แยกย้ายเข้าห้องเรียนดนตรีกัน วิชาเรียนต่าง ๆ ประกอบไป

ด้วยวิชาเรียนรวมและแบ่งกลุ่มตามเครื่องดนตรี มีทั้งวิชาที่จัดขึ้นใหม่ให้มีความเหมาะสมระดับพื้นฐานหรือวิชาเรียนที่มีอยู่แล้วของ YAMP เช่น วิชาการเคลื่อนไหวสำหรับนักดนตรี ข้องวงใหญ่ การละคร Dalcroze Euthymic, Orff body percussion, Music Production, Keyboard skill, Ear training และความพิเศษในครั้งนี้ เด็ก ๆ ยังได้เรียน Private อีกด้วย นอกจากนี้ได้จัดให้มีโอกาสเข้าชมสถานที่หอแสดงดนตรีมหิดลสิทธาคาร และเข้าชมบรรยากาศการเรียนรวมวงใหญ่ เช่น Thai Fusion, Mahidol Brass Band, ละครเวที Sweeney Todd และร่วมงานแจ๊ส TIJC เด็ก ๆ ตื่นตาตื่นใจจนทำให้บางคนตัดสินใจอยากเป็นนักดนตรี

คุุณร่กัแสนพิเศจากเพื่ณนักดนตรี

เข้าวันศุกร์สุดท้ายของการเข้าแถว นักเรียนจากบุรีรัมย์แสดงดนตรีหน้าแถว โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ แสดงวงร่วมสมัย Thai Fusion มากมายหลายเครื่องดนตรีผสมผสานกันอย่างไพเราะ ทั้งเครื่องเป่าเครื่องดนตรีป๊อป รวมถึงเครื่องดนตรีไทย และโรงเรียนมีชัยพัฒนาแสดงเพลงสมัยนิยม ตลอดทั้งการแสดงดำเนินไปอย่างสนุกสนาน เรียกเสียงปรบมืออย่างชื่นชมและให้กำลังใจสุดท้ายทั้ง ๓ โรงเรียนร่วมกันร้องบทเพลง Music You Are Friend To Me ผี๊กซ้อมโดยอาจารย์ยุทธพล ศักดิ์ธรรมเจริญ บทเพลงนี้ถือเป็นบรรยากาศที่น่าจดจำ เพราะทั้งห้องนั้นเต็มเปี่ยมไปด้วยเสียงดนตรี ซึ่งนำพาเราทุกคนไปสู่มิตรภาพ แม้เราจะต่างถิ่นแต่ก็รวมกันเป็นหนึ่ง

นั่งล้อมวง สรุปรการเรียนรู้

หลังจบการเรียนรู้ทั้ง ๕ วัน อาจารย์กิตติมา โมลิย์ ได้จัดช่วงเวลา นั่งล้อมวงและเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูทุกคนได้แสดงความคิดเห็นถึงประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้และร่วมกิจกรรม เป็นการสะท้อนช่วงเวลาดี ๆ ที่มีให้กัน โดยบางคนมาที่นี่เป็นครั้งแรกหรือมากกว่าหนึ่งครั้ง แต่ได้รับความประทับใจที่ได้มาเยือน อาหารอร่อย วิชาเรียนสนุก อาจารย์ใจดี และที่พูดถึงกันมากที่สุด ในความประทับใจคือ ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อนบัดดี้ YAMP ที่ให้การดูแลอย่างอบอุ่น ตั้งแต่วันแรกที่มาถึง ทั้งซ้อมเป็นเพื่อนและเล่นกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน ทำให้ทุกวันสนุกสนานสบาย ขอเสนอแนะจากเด็ก ๆ และคุณครู ทาง YAMP จะนำไปเป็นแนวทางในการจัดโครงการต่อไปในอนาคต หลังจากนั้นเป็นพิธีมอบเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียน คำพูดหนึ่งจากคุณครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ ที่ได้ทิ้งท้ายไว้ “ดนตรีเป็นสิ่งดีงาม ดนตรีจะพาเราไปพบเจอผู้คนที่ดีและจะพาเราไปที่ที่ดีเสมอ”

การเดินทางครั้งนี้ เริ่มต้นจากการแสดง PC Concert ประจำปี ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการแสดงศักยภาพทางดนตรีของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่จะแบ่งปัน โดยมีกลุ่มงานทีม Donation ซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม.๖ ได้ร่วมกันเปิดรับบริจาคสิ่งของจากเพื่อน ๆ ผู้ปกครอง และผู้สนับสนุน สิ่งของที่รับบริจาคมีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า ของใช้ อุปกรณ์การเรียน หรืออาหารแห้ง เพื่อนำไปมอบให้แก่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ ที่นักเรียนชั้น ม.๖ กำลังจะเดินทางไปเยือน

เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ: โรงเรียน มีชัยพัฒนา

เช้าของวันแรก เราออกเดินทาง เวลา ๐๕:๔๕ น. นับเป็นปีที่นักเรียน มาตรงเวลามากที่สุด บรรยากาศ ในรถเต็มไปด้วยเสียงพูดคุยและความตื่นเต้น จุดหมายแรกของเรา คือ โรงเรียนมีชัยพัฒนา โรงเรียน ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เมื่อไปถึงสถานที่เราได้เข้าร่วมฐาน การเรียนรู้ที่นำวัสดุธรรมชาติมา ดัดแปลงออกแบบทำผลิตภัณฑ์ที่ สามารถนำมาใช้ได้จริง เช่น การทำ กระดาษจากเยื่อแตงโม เมื่อเราได้ ลงมือทดลองทำ จึงพบว่ากระดาษ ที่ได้มีเนื้อสัมผัสเป็นเอกลักษณ์และ สามารถนำไปใช้งานได้ดีเหมือน กระดาษจากโรงงานอุตสาหกรรม อีกฐานหนึ่งที่เราได้รับความสนใจมาก คือ การปลูกผักแบบไฮโดรโปนิคส์ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ระบบ นี้ช่วยให้พืชผักเติบโตโดยไม่ต้องใช้ ดินและลดการใช้สารเคมีเพื่อการ ปลูกผักสวนครัว

ก่อนเดินทางกลับ นักเรียนของ เราได้พูดคุยกับนักเรียนของโรงเรียน มีชัยพัฒนาที่กำลังรดน้ำแปลงผัก นักเรียนคนนั้นบอกกับเราว่า

“ผักแปลงนี้ พวกผมผลัดกันมา ดูแล อย่างหัวผักกาดนี้ ต้องรดน้ำ วันละ ๒ ครั้ง หน้าหนาวจะโตได้ ดี เราปลูกและนำมาทำอาหาร ผม ชอบปลูกผัก และภูมิใจมากที่ได้เห็น การเติบโต”

คำพูดนั้นทำให้นักเรียนของเรา ประทับใจให้เรียวรรว ก่อนจะกล่าวลา พร้อมกับความรู้สึกที่อยากกลับมา เยือนอีกครั้ง

การมาโรงเรียนมีชัยพัฒนาใน ครั้งนี้ ทำให้เราตระหนักว่าการเรียนรู้ ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในตำรา แต่เกิดขึ้น จากการลงมือทำและการสังเกตสิ่ง

รอบตัว เราได้เห็นว่า แม้ชีวิตที่เรียบง่าย ก็สามารถเต็มไปด้วยคุณค่า และความสุข เพียงแค่เราเปิดใจที่จะเรียนรู้และแบ่งปัน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑: บ้านของเด็ก ๆ

รุ่งเช้าของวันที่สอง รถบัสของ เรามุ่งหน้าไปยังโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ โรงเรียนที่เป็นเสมือน บ้านและสถานศึกษาของเด็ก ๆ โรงเรียนแห่งนี้เป็นเหมือนบ้านที่พวกเขาเข้าไปสู่ออนาคตที่มั่นคง

เมื่อรถบัสเคลื่อนเข้าไปในบริเวณ โรงเรียน เสียงตะโกนทักทายก็ดัง ขึ้นจากอาคารเรียน เด็ก ๆ โบกมือ ด้วยความตื่นเต้น โรงเรียนแห่งนี้ไม่ได้ให้เพียงความรู้ทางวิชาการ แต่ ยังสอนทักษะชีวิตที่ช่วยให้เด็ก ๆ สามารถเติบโตโดยพึ่งพาตนเอง ได้ เราได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ไป พร้อมกับนักเรียนจากราชประชานุเคราะห์ เช่น เก็บผลเมล่อน ทดลอง ทำเกษตร ปั่นลูกชุบ ทอผ้า และฝึก นวดแผนไทย

ขณะทำกิจกรรมฐานต่าง ๆ เด็ก ๆ หลายคนเข้ามาทักทายและถามไถ่ ถึงรุ่นพี่ที่เคยมาที่นี่เมื่อปีก่อนด้วยความคิดถึง ทำให้เรารู้ได้ว่า ทุก การมาเยือนของเรา มีความหมาย สำหรับพวกเขา

ช่วงบ่าย เราและนักเรียนโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ ๕๑ ได้ร่วมกัน จัดการแสดง เสียงหัวเราะ รอยยิ้ม และเสียงดนตรี เต็มเต็มบรรยากาศ เด็กบางคนลุกขึ้นเต้นอย่างสนุกสนาน ขณะที่บางคนเพียงนั่งฟังเงียบ ๆ และ บางคนเลือกจะนอนหลับไปพร้อมกับเสียงเพลง

บทเพลงเดียวกัน แต่กลับให้ ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันในเด็กแต่ละ คน สะท้อนถึงชีวิตของเด็ก ๆ ที่มี

เรื่องราวของตัวเอง แม้เราจะไม่ได้ รู้เรื่องราวเหล่านั้น แต่เสียงดนตรี ในวันนี้อาจช่วยพวกเขาให้พบกับ ความสุขได้ไม่มากนักน้อย

นักเรียนของเราปิดการแสดงด้วย การร้องเพลงประสานเสียง แม้ว่าจะเป็นเพลงที่ร้องซ้ำและแสดงมาแล้ว หลายครั้ง แต่เสียงที่ออกมาในครั้งนี้ แตกต่างจากที่เคย เต็มไปด้วยชีวิตชีวา ความหมาย และความรู้สึกที่ อยากส่งต่อไปถึงเพื่อน ๆ จากราชประชานุเคราะห์

สิ่งที่เราทิ้งไว้ ไม่ใช่แค่เสียงเพลง

เมื่อถึงเวลาต้องอำลา เด็ก ๆ วิ่ง เข้ามาหาพวกเราพร้อมกับกระดาษ แผ่นเล็ก ๆ ให้เราช่วยเขียนชื่อหรือ คำอวยพรให้ พร้อมกับบอกว่า

“จะจำพวกพี่เอาไว้ตลอดไป ถ้า มีโอกาส อยากจะเจอกันอีก”

สิ่งที่เราทิ้งไว้ที่นี่ ไม่ใช่แค่สิ่งของ บริจาคหรือการมาเล่นดนตรี แต่มัน คือความทรงจำที่จะอยู่ในใจพวกเขา ไปอีกนาน

และการมาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๑ ครั้งนี้ ไม่ใช่แค่โครงการ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ แต่มันเป็น บทเรียนชีวิตที่ทำให้นักเรียนชั้น ม.๖ ตระหนักว่า การให้เพียงเล็กน้อย แต่สำหรับบางคน มันอาจมีความหมายมหาศาล ในวันที่ พวก เราได้เห็นอีกมุมหนึ่งของชีวิตที่อาจ ไม่ได้พบเจอบ่อยนัก เราได้ตระหนัก ถึงคุณค่าของสิ่งที่เรามีและสิ่งที่เราสามารถส่งต่อให้ผู้อื่นได้ สิ่งที่มีค่าที่สุด ไม่ใช่สิ่งของที่เรามอบให้ แต่เป็น ความรู้สึกดี ๆ เสียงเพลง ความจริงใจ และมิตรภาพที่เราได้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

บทบาทของ TikTok ที่มีต่อการโปรโมตศิลปิน และเพลงในประเทศไทย (ตอนที่ ๑)

เรื่อง :

กุลเดช สิริสุภักดิ์ (Kulladet Sirisupak)
 ชญาณบท วัฒนกุล (Chayanon Wattanagul)
 สนวัฒน์ อินโชติสกุล (Tanawat Chinchotleesakul)
 ภูมิ คุ่มชาติ (Bhumi Khumchart)
 พสิษฐภณ จิระจรัส (Pisitpon Jirajarus)
 นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐกิจดนตรี
 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทนำ

ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า TikTok คือแพลตฟอร์มที่เข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบันและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย จนวัยรุ่นมองว่า TikTok คือ Search Engine ของเด็กเจนเอเรชั่นใหม่ไปแทน Google เสียแล้ว โดยTikTok เป็นแพลตฟอร์มวิดีโอสั้นที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในไลฟ์สไตล์ของผู้คนในปัจจุบัน เหล่าครีเอเตอร์ อินฟลูเอนเซอร์ รวมถึงศิลปิน ก็เลือกที่จะใช้ช่องทาง TikTok ในการสร้างตัวตน โปรโมตตนเอง อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมทั่วโลกและเป็นกระแสได้อย่างรวดเร็ว หากสามารถทำคลิปได้โดนใจจริง ๆ เนื่องจาก TikTok เป็นแพลตฟอร์ม

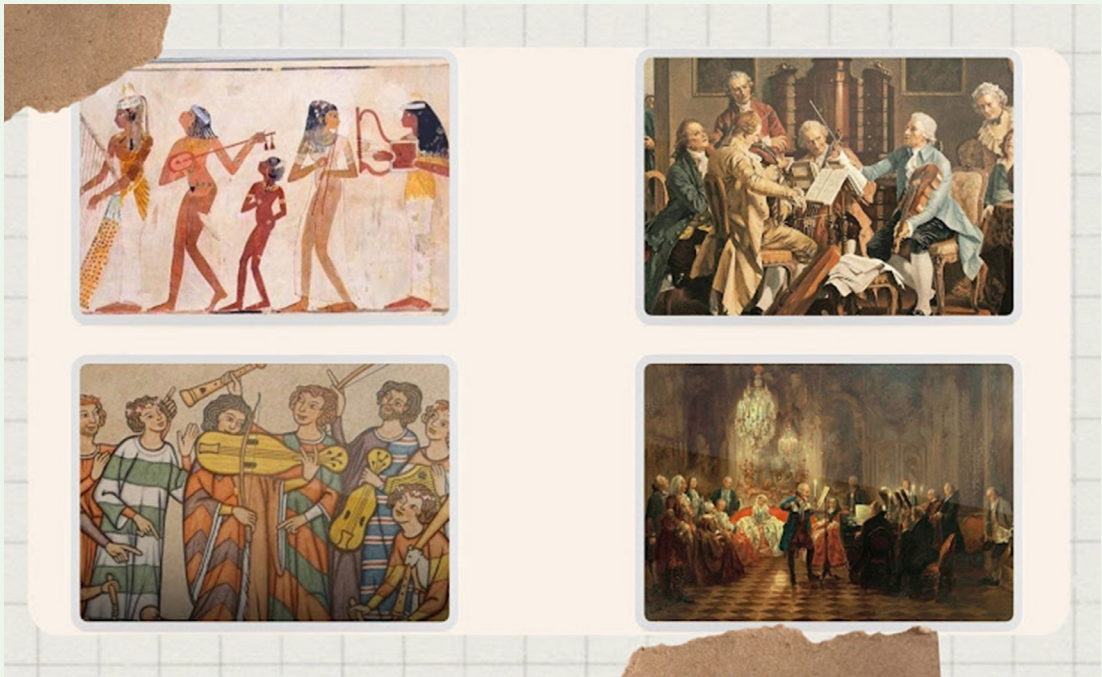
ที่สนับสนุนความหลากหลายของคอนเทนต์และครีเอเตอร์อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นแหล่งรวมคอนเทนต์ในการสร้างแรงบันดาลใจและประโยชน์ต่อสังคม สำหรับตอนที่ ๑ นี้เราจึงอยากหยิบยกเรื่องราวตั้งแต่วิวัฒนาการในการโปรโมตเพลงของศิลปินในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ครั้งยุคโบราณมาจนถึงยุคเทคโนโลยีก้าวหน้า เช่นปัจจุบัน ก่อนที่จะให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของ TikTok ในโลกธุรกิจปัจจุบันในตอนหน้า

วิวัฒนาการของการโปรโมตเพลง
การโปรโมตเพลงที่เก่าที่สุดในโลก
 การโปรโมตเพลงในยุคโบราณ

เกี่ยวข้องกับการแสดงดนตรีในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมโดยตรง และแตกต่างจากการโปรโมตเพลงในยุคปัจจุบัน ที่พึ่งพาสื่อและเทคโนโลยีเป็นหลัก ซึ่งการโปรโมตเพลงที่เก่าที่สุดในโลกเกิดขึ้นในสมัยโบราณ ซึ่งแม้จะไม่มีการบินที่ชัดเจน แต่การส่งเสริมเพลงหรือดนตรีสามารถคาดการณ์ได้ว่าเริ่มต้นจากวิธีการที่เรียบง่ายโดยมีลักษณะดังนี้

๑. การแสดงสดในพิธีกรรมหรือเทศกาล

ในยุคโบราณ เพลงและดนตรีมักเกี่ยวข้องกับการพิธีกรรมทางศาสนา เทศกาล และงานฉลอง การแสดงดนตรีในงานเหล่านี้เป็นการโปรโมตให้ผู้คนนั้นรู้จักเพลงและทำนองดนตรี

การโปรโมตเพลงในยุคโบราณและยุคกลางของยุโรป (ที่มา: The Boston Calendar (2024)^๑, SMT-V (2015)^๒)

ใหม่ ๆ ผ่านการเข้าร่วมพิธีกรรมและเทศกาลที่จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ๆ ในแต่ละเมือง

๒. นักดนตรีเร่ร่อน (Traveling Minstrels)

ในยุคกลางของยุโรป นักดนตรีเร่ร่อน (Troubadours) จะเดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ เพื่อร้องเพลงและเล่าเรื่องราวผ่านดนตรี พวกเขาจะได้รับการว่าจ้างจากราชสำนักหรือชนชั้นสูงให้แสดงดนตรีในงานเลี้ยงฉลองและถือเป็นการโปรโมตเพลงของนักดนตรีนั้น ๆ ให้แพร่หลาย

๓. การขับร้องโดยนักดนตรีในตลาดและสถานที่สาธารณะ

ตลาดและสถานที่สาธารณะที่มีผู้คนหนาแน่นจะเป็นจุดที่นักดนตรี

โบราณมักจะใช้เป็นพื้นที่แสดงดนตรีเพื่อหาผู้ฟัง ซึ่งเพลงที่ได้รับความนิยมจากผู้คนในพื้นที่นั้น ๆ จะถูกนำออกมาขับร้องบ่อยครั้งและเผยแพร่ต่อไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

๔. การจาริกในวรรณกรรมและบทกวี

เพลงในสมัยโบราณบางครั้งถูกจารึกไว้ในรูปของวรรณกรรม บทกวี หรือบันทึกทางประวัติศาสตร์ การบันทึกเหล่านี้เป็นวิธีหนึ่งในการอนุรักษ์และเผยแพร่เพลงให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และขับร้องต่อไป

การโปรโมตเพลงในยุคก่อน (ก่อนปี ค.ศ. ๑๕๐๐)

การโปรโมตเพลงในยุคก่อนมี

อินเทอร์เนต หรือช่วงก่อน ค.ศ. ๑๕๐๐ นั้น จะต้องพึ่งพาสื่อดั้งเดิมและกิจกรรมทางการตลาดที่หลากหลาย เพื่อให้เพลงเข้าถึงผู้ฟังมากที่สุด โดยจะต้องทำการตลาดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เพลงใหม่ ๆ เข้าถึงผู้ฟังได้มากที่สุด โดยวิธีการโปรโมตเพลงในยุคก่อนปี ค.ศ. ๑๕๕๐ จะมีดังนี้

๑. วิทย์

• **การเปิดเพลงทางวิทย์:** วิทย์เป็นสื่อหลักในการโปรโมตเพลงเนื่องจากผู้คนฟังวิทย์ในชีวิตประจำวัน ดีเจและสถานีวิทยุต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการเลือกเพลงที่จะเปิด การมีเพลงถูกเปิดบ่อย ๆ ทางวิทย์ ทำให้เพลงเป็นที่รู้จักและ

^๑ The Boston Calendar. (2024). *Harmonies of Majesty: Music from the Court of King George III*. <https://www.thebostoncalendar.com/events/harmonies-of-majesty-music-from-the-court-of-king-george-iii>

^๒ SMT-V. (2015). *Multiple Agency in Mozart's Chamber Music*. <https://www.smt-v.org/archives/volume1.html>

Before 1990

การโปรโมตเพลงในยุคก่อน ค.ศ. ๑๙๐๐ (ที่มา: Shutterstock^๑, Freepick^๔, ธรรมนูญันต์ คูณพวงค์ (ม.ป.ป.)^๕, Concert Archives^๖, Lemon8^๗)

ดิิดูผู้ฟัง

• **การสัมภาษณ์ศิลปิน:** การเชิญศิลปินมาสัมภาษณ์และโปรโมตเพลงผ่านรายการวิทยุ ช่วยสร้างความสนใจและทำให้ผู้ฟังรู้จักเพลงใหม่ ๆ ของศิลปินมากขึ้น

๒. โทรทัศน์

• **มิวสิกวิดีโอ:** การออกอากาศมิวสิกวิดีโอทางโทรทัศน์เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการโปรโมตเพลง โดยเฉพาะในช่วงที่ช่อง MTV เริ่มมีอิทธิพลตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๑ ทำให้เพลงใหม่ ๆ มีการเผยแพร่ไปสู่ผู้ชมทั่วโลกผ่านวิดีโอที่น่าจดจำ

• รายการเพลง: รายการ

โทรทัศน์ที่เน้นเรื่องเพลงและการแสดงสด เช่น “Top of the Pops” ในสหราชอาณาจักร หรือ “American Bandstand” ในสหรัฐอเมริกา เป็นเวทีที่ศิลปินสามารถแสดงเพลงใหม่ของตนต่อหน้าผู้ชมจำนวนมาก

๓. หนังสือพิมพ์และนิตยสาร

• **การลงโฆษณา:** การโปรโมตเพลงผ่านโฆษณาในหนังสือพิมพ์และนิตยสารดนตรี เช่น “Rolling Stone” หรือ “Billboard” ซึ่งมักจะมีการรีวิวเพลงและศิลปิน ทำให้ผู้ฟังได้รู้จักเพลงใหม่และศิลปินที่

กำลังมาแรง

• **บทสัมภาษณ์และรีวิว:** บทสัมภาษณ์ศิลปินหรือรีวิวเพลงในนิตยสารมีบทบาทสำคัญในการสร้างกระแสและกระตุ้นความสนใจจากแฟนเพลง

๔. การทัวร์คอนเสิร์ต

• **การแสดงสด:** การทัวร์คอนเสิร์ตเป็นวิธีที่สำคัญในการโปรโมตเพลงใหม่ ศิลปินจะใช้เวทีคอนเสิร์ตในการแสดงเพลงจากอัลบั้มใหม่ ซึ่งช่วยให้แฟนเพลงได้ฟังและรู้จักเพลงใหม่ก่อนที่จะซื้ออัลบั้มหรือฟังทางวิทยุ

^๑ <https://www.shutterstock.com/th/image-vector/retro-radio-21826246>

^๔ https://www.freepik.com/premium-vector/retro-vintage-television-show-poster_12271918.htm

^๕ ธรรมนูญันต์ คูณพวงค์. (ม.ป.ป.). ตำนานที่ทำไม่นานกับโลโก้ของวง The Beatles ที่วาดแป็บเดียวเสร็จ ในราคา ๕ ปอนด์. <https://thanyanan.net/2019/04/14/thebeatleslogo/>

^๖ <https://www.concertarchives.org/concerts/jimmy-page-and-robert-plant-b10069d7-fd7f-4639-a353-172d>

^๗ <https://www.lemon8-app.com/emmbombe/7319349517860667910?region=us>

การโปรโมตเพลงของศิลปินในช่วงระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๐๐-๒๐๐๐ (ที่มา: HiClipArt^๔, Perry, K. (2024, 17 January)^๕, วิกีพีเดีย^๖, ACDC^๗)

• **การขายสินค้าคอนเสิร์ต:** การขายสินค้า เช่น เสื้อยืดหรือโปสเตอร์ ในระหว่างการทัวร์คอนเสิร์ต ก็เป็นส่วนหนึ่งของการโปรโมตที่ช่วยเสริมสร้างการจดจำเพลงและศิลปิน

๕. ร้านแผ่นเสียงและการจัดจำหน่าย

• **การจัดแสดงแผ่นเสียง:** การจัดแสดงแผ่นเสียงหรืออัลบั้มเทปในร้านขายเพลงเป็นสิ่งที่สำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ ร้านเพลงมักจะมีการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การเซ็นแผ่นเสียงหรือการแสดงสดของศิลปินในร้าน

• **การส่งเสริมการขาย:** การจัดโปรโมชั่น เช่น การลดราคาหรือแถมแผ่นเสียงพิเศษ ช่วยกระตุ้นยอดขาย

และสร้างความสนใจให้แก่ผู้บริโภค

๖. ป้ายโฆษณาและสื่อกลางแจ้ง

• **ป้ายโฆษณา:** การใช้ป้ายโฆษณาในพื้นที่สำคัญ เช่น ใจกลางเมือง หรือบริเวณใกล้กับสถานที่จัดคอนเสิร์ต เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการสร้างการรับรู้และโปรโมตเพลงใหม่

• **โปสเตอร์และใบปลิว:** การแจกใบปลิวและติดโปสเตอร์ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านขายเพลง หรือสถานที่จัดงานดนตรี ช่วยให้ผู้คนได้รู้จักเพลงและศิลปินมากขึ้น

๗. การกระจายตัวอย่างเพลง (Promotional Singles)

• **การส่งแผ่นเสียงตัวอย่าง:** บริษัทแผ่นเสียงมักจะส่งแผ่นเสียงตัวอย่างให้แก่ดีเจสถานีวิทย์ ผู้จัด

รายการโทรทัศน์ และนักวิจารณ์ เพื่อให้พวกเขาได้ฟังและโปรโมตเพลงใหม่ก่อนที่จะเปิดตัวอย่างเป็นทางการ

๘. การโปรโมตผ่านศิลปินอื่น

• **การร่วมงานกับศิลปินอื่น:** การร่วมงานกับศิลปินชื่อดังหรือการได้รับการแนะนำจากศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นอีกหนึ่งวิธีในการโปรโมตเพลงใหม่ให้กับกลุ่มแฟนเพลงที่กว้างขึ้น

การโปรโมตเพลงในยุค ค.ศ. ๑๙๕๐-๒๐๐๐

ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๒๐๐๐ การโปรโมตเพลงเริ่มเปลี่ยนแปลงอย่างมากเนื่องจากการเกิดขึ้นและการแพร่หลายของอินเทอร์เน็ต แม้ว่าในช่วงแรก

^๔ <https://www.hiclipart.com/free-transparent-background-png-clipart-bdgifg>

^๕ Perry, K. (2024, 17 January). New MTV Channels Arrive on Fetch TV in Paramount Deal. <https://tvblackbox.com.au/page/2024/01/17/new-mtv-channels-arrive-on-fetch-tv-in-paramount-deal/>

^๖ [https://th.m.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%A5%E0%B9%8C:Yahoo!_\(2019\).svg](https://th.m.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%A5%E0%B9%8C:Yahoo!_(2019).svg)

^๗ <https://www.acdc.com/tour/>

เทคโนโลยียังไม่ได้ก้าวหน้าเท่ากับปัจจุบัน แต่การโปรโมตเพลงผ่านสื่อดิจิทัลก็เริ่มมีบทบาทสำคัญ ถือเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านสำคัญจากวิธีการดั้งเดิมไปสู่การใช้สื่อดิจิทัลอย่างเต็มตัว ถึงแม้ว่ายังคงมีการใช้วิธีการดั้งเดิมอยู่ แต่การเริ่มต้นของอินเทอร์เน็ตได้สร้างความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในอุตสาหกรรมดนตรี ทำให้วิธีการโปรโมตเพลงในยุคนี้มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนี้

๑. เว็บไซต์และหน้าเว็บของศิลปิน

- **เว็บไซต์ส่วนตัว:** ศิลปินและวงดนตรีเริ่มสร้างเว็บไซต์ของตนเอง ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักสำหรับแฟนเพลง สามารถเข้าถึงข่าวสาร ตารางการทัวร์ รูปภาพ และเนื้อหาต่าง ๆ เกี่ยวกับศิลปินได้โดยตรง

- **หน้าเว็บอัลบั้ม:** ค่ายเพลงมักจะสร้างหน้าเว็บเฉพาะสำหรับอัลบั้มใหม่ ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับอัลบั้มเพลงตัวอย่าง มิวสิกวิดีโอ และลิงก์สำหรับการซื้อหรือดาวน์โหลดเพลง

๒. การดาวน์โหลดเพลงและการแชร์ไฟล์

- **Napster และโปรแกรมแชร์ไฟล์อื่น ๆ:** การเปิดตัวของโปรแกรมแชร์ไฟล์อย่าง Napster ในปี ค.ศ. ๑๙๙๙ ทำให้การเผยแพร่และการเข้าถึงเพลงง่ายขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน แม้ว่าจะมีประเด็นเรื่องลิขสิทธิ์และการละเมิดลิขสิทธิ์ แต่นั่นก็เป็นส่วนสำคัญที่เปลี่ยนวิธีการโปรโมตเพลงในยุคนี้

- **การดาวน์โหลดเพลงอย่างถูกกฎหมาย:** ในปลายยุค ๙๐ ค่ายเพลงและเว็บไซต์เริ่มเปิดตลาดดาวน์โหลดเพลงอย่างถูกกฎหมายผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้แฟนเพลงสามารถซื้อและดาวน์โหลดเพลงโดยไม่ต้องซื้ออัลบั้มทั้งอัลบั้ม

๓. อีเมลและจดหมายข่าว (Newsletters)

- **จดหมายข่าวทางอีเมล:** ค่ายเพลงและศิลปินเริ่มใช้จดหมายข่าวทางอีเมลเพื่อส่งข่าวสาร การเปิดตัวเพลงใหม่ อัลบั้ม และทัวร์คอนเสิร์ตให้แก่แฟนเพลงที่สมัครรับข่าวสาร เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการรักษาความสัมพันธ์กับแฟนเพลง

๔. ฟอรัมและชุมชนออนไลน์

- **ฟอรัมดนตรี:** ฟอรัมออนไลน์ที่เกี่ยวกับดนตรีกลายเป็นที่นิยมในยุคนี้ แฟนเพลงสามารถพูดคุยเกี่ยวกับเพลงใหม่ แร่ความเห็น และพบปะกับผู้ที่ชื่นชอบดนตรีเดียวกัน ฟอรัมเหล่านี้ยังเป็นแหล่งโปรโมตเพลงใหม่ ๆ โดยเฉพาะผ่านการพูดคุยกันระหว่างแฟนเพลง

- **แฟนคลับออนไลน์:** ชุมชนแฟนคลับออนไลน์ที่สร้างขึ้นโดยแฟนเพลงหรือศิลปินเอง เป็นช่องทางสำคัญในการโปรโมตเพลงและอัปเดตข่าวสารต่าง ๆ

๕. การโปรโมตผ่านมัลติมีเดียและ CD-ROM

- **CD-ROM เสริม:** อัลบั้มบางชุดในยุคนี้มักจะมาพร้อมกับ CD-ROM ที่มีเนื้อหาเพิ่มเติม เช่น มิวสิกวิดีโอ เบื้องหลังการทำงานของศิลปิน และลิงก์ไปยังเว็บไซต์ของศิลปิน

- **มิวสิกวิดีโอดิจิทัล:** การเริ่มต้นเผยแพร่มิวสิกวิดีโอในรูปแบบดิจิทัลผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเว็บไซต์หรือโปรแกรมที่ให้บริการการสตรีมวิดีโออย่าง RealPlayer ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ในการเข้าถึงมิวสิกวิดีโอที่ไม่จำกัดเฉพาะทางทีวี

๖. การสตรีมเพลงและวิดีโอ

- **เว็บไซต์สตรีมมิงเพลงในยุคแรก:** แม้ว่าแพลตฟอร์มสตรีมมิงเพลงแบบเต็มรูปแบบยังไม่เกิดขึ้น

แต่มีเว็บไซต์ที่ให้บริการสตรีมเพลงหรือมิวสิกวิดีโอในรูปแบบที่เรียบง่าย เช่น MP3.com ซึ่งช่วยให้ศิลปินอินดี้และค่ายเพลงเล็กสามารถโปรโมตเพลงของพวกเขาได้โดยตรง

๗. โซเชียลมีเดียและแชตบอร์ด

- **ICQ และ AIM:** โปรแกรมแชตอย่าง ICQ และ AIM ถูกใช้ในการแชร์เพลงและลิงก์ไปยังเพลงใหม่กับเพื่อน ๆ และในกลุ่มแชต ทำให้เพลงใหม่แพร่กระจายได้เร็วขึ้นในวงเพื่อน

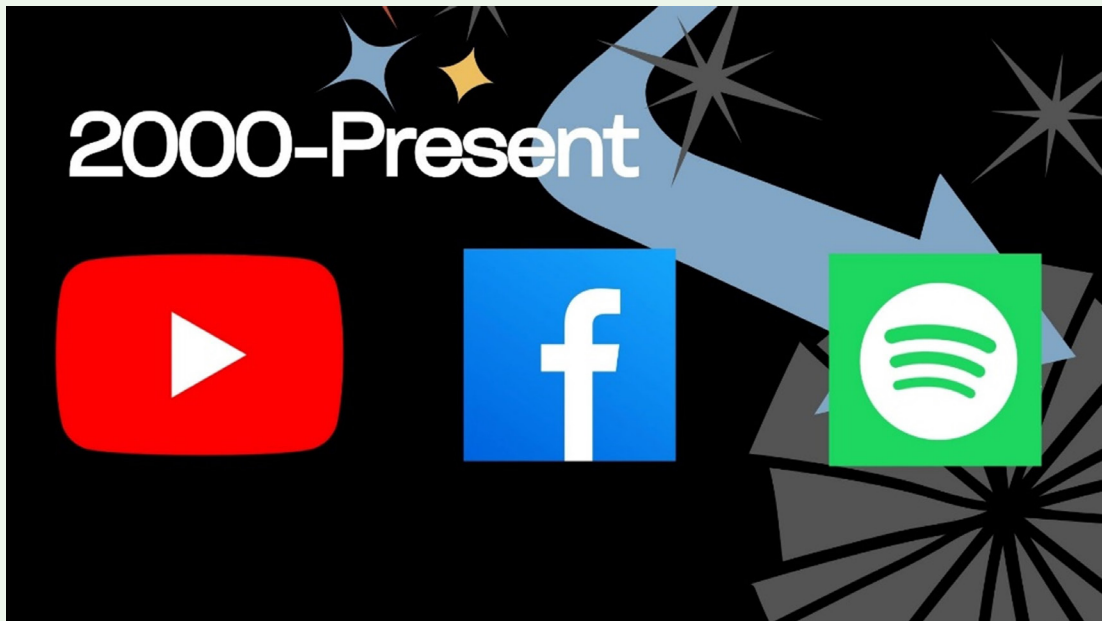
- **เว็บบอร์ดดนตรี:** เว็บบอร์ดดนตรีเช่น Usenet และ Yahoo! Groups ถูกใช้ในการพูดคุยและโปรโมตเพลงใหม่ ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ชื่นชอบดนตรีแบบเฉพาะเจาะจง

๘. โทรทัศน์และรายการเพลงยังคงมีบทบาทสำคัญ

- **MTV และ VH1:** แม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะเริ่มมีบทบาท แต่โทรทัศน์ยังคงเป็นสื่อหลักในการโปรโมตเพลง โดยเฉพาะผ่านช่องเพลงอย่าง MTV และ VH1

การโปรโมตเพลงในยุคของโซเชียลมีเดียตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ จนถึงปัจจุบัน

การโปรโมตเพลงในยุคของโซเชียลมีเดียตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ จนถึงปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างมาก การเกิดขึ้นของแพลตฟอร์มต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตได้เปิดโอกาสให้ศิลปินและค่ายเพลงสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้โดยตรง โดยไม่ต้องพึ่งพาสื่อดั้งเดิมมากเท่าในอดีต ซึ่งการโปรโมตเพลงในยุคของโซเชียลมีเดียได้เปิดโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่ศิลปินทั้งรายใหญ่และรายเล็ก สามารถสร้างการเชื่อมต่อโดยตรงกับแฟนเพลงและเผยแพร่เพลงได้ทั่วโลกอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ต่อไป

การโปรโมตเพลงของศิลปินในช่วงระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๐ จนถึงปัจจุบัน (ที่มา: Spotify^{๑๒}, CityPNG^{๑๓}, Pixabay^{๑๔})

นี่คือวิธีการโปรโมตเพลงในยุคของ โซเชียลมีเดีย

๑. แพลตฟอร์มสตรีมมิงและการดาวน์โหลดเพลง

• Spotify, Apple Music, YouTube Music: แพลตฟอร์มสตรีมมิงเหล่านี้เป็นหัวใจสำคัญของการโปรโมตเพลงในยุคปัจจุบัน ศิลปินสามารถปล่อยเพลงใหม่บนแพลตฟอร์มเหล่านี้ได้โดยตรง และแฟนเพลงสามารถเข้าถึงเพลงได้ง่าย การเพิ่มเพลงในเพลย์ลิสต์ยอดนิยมของแพลตฟอร์มเหล่านี้มีผลอย่างมากต่อความนิยมของเพลง

• การปล่อยอัลบั้มดิจิทัล: ศิลปินสามารถปล่อยอัลบั้มดิจิทัลโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการผลิตแผ่นเสียงหรือ CD ทำให้การเผยแพร่

เพลงใหม่สะดวกและรวดเร็วขึ้น

๒. โซเชียลมีเดีย

• Facebook, Instagram, Twitter: โซเชียลมีเดียเป็นช่องทางหลักในการโปรโมตเพลง ศิลปินสามารถใช้แพลตฟอร์มเหล่านี้เพื่อประกาศเพลงใหม่ แคร่เนื้อหาเบื้องหลัง สื่อสารกับแฟนคลับ และสร้างการมีส่วนร่วมผ่านโพสต์ รูปภาพ และวิดีโอ

• TikTok: TikTok กลายเป็นแพลตฟอร์มสำคัญที่ส่งผลต่อความนิยมของเพลง โดยเพลงที่ได้รับความนิยมใน TikTok มักจะกลายเป็นไวรัล และมียอดสตรีมมิงเพิ่มขึ้นบนแพลตฟอร์มอื่น ๆ เนื่องจากการใช้เพลงในคลิปสั้น ๆ

๓. YouTube และมิวสิกวิดีโอ

• การเปิดตัวมิวสิกวิดีโอบน

YouTube: YouTube เป็นแพลตฟอร์มหลักสำหรับการเปิดตัวมิวสิกวิดีโอ เพลงที่มีมิวสิกวิดีโอ มักจะได้รับความนิยมสูงและมียอดวิวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้เพลงกลายเป็นที่รู้จักมากขึ้น

• YouTube Channels: ศิลปินสามารถสร้างและบริหารช่อง YouTube ของตนเองเพื่อเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพลง เช่น เบื้องหลังการทำงาน การแสดงสด และการพูดคุยกับแฟนคลับ

๔. การร่วมงานกับอินฟลูเอนเซอร์และการตลาดแบบไวรัล

• การร่วมงานกับอินฟลูเอนเซอร์: การร่วมงานกับอินฟลูเอนเซอร์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Instagram และ TikTok เพื่อโปรโมต

^{๑๒} <https://newsroom.spotify.com/media-kit/logo-and-brand-assets/>

^{๑๓} https://www.citypng.com/photo/2322/red-youtube-logo-symbol#google_vignette

^{๑๔} <https://pixabay.com/th/vectors/facebook-โลโก้เฟซบุ๊ก-ไอคอนเฟซบุ๊ก-6338507/>

เพลงใหม่ผ่านการใช้เพลงในเนื้อหาของพวกเขา ช่วยสร้างการรับรู้และเพิ่มยอดสตรีมมิง

- **ไวรัลแคมเปญ:** การสร้างแคมเปญไวรัล เช่น การทำเต้นใน TikTok หรือการใช้แฮชแท็กใน Twitter เพื่อกระตุ้นให้แฟนเพลงมีส่วนร่วมและแชร์เนื้อหา ทำให้เพลงนั้นกลายเป็นไวรัล

๕. การสตรีมสด (Live Streaming)

- **การสตรีมสดบน Facebook, Instagram, YouTube:** ศิลปินสามารถใช้การสตรีมสดเพื่อโปรโมตเพลงใหม่โดยการแสดงสดจากที่บ้าน การตอบคำถามจากแฟนคลับ และการเล่นเพลงใหม่ครั้งแรก สิ่งนี้ช่วยสร้างความใกล้ชิดกับแฟนเพลงและสร้างกระแสสำหรับเพลงใหม่

- **การแสดงคอนเสิร์ตเสมือนจริง:** ในช่วงการระบาดของ COVID-19 การแสดงคอนเสิร์ตเสมือนจริงผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นวิธีการที่นิยมในการโปรโมตเพลงและเข้าถึงผู้ฟังทั่วโลกได้

๖. บริการสตรีมสดสำหรับศิลปิน (Artists' Direct Platforms)

- **Twitch และ Patreon:** บริการเหล่านี้เปิดโอกาสให้ศิลปินสามารถสื่อสารกับแฟนคลับโดยตรง ศิลปินสามารถแสดงสด พูดคุยกับแฟนคลับ หรือปล่อยเพลงใหม่ในรูปแบบพิเศษได้โดยตรงผ่านแพลตฟอร์มเหล่านี้

๗. การจัดจำหน่ายเพลงผ่านช่องทางดิจิทัล (Digital Distribution)

- **บริการจัดจำหน่ายเพลงออนไลน์:** ศิลปินสามารถใช้บริการจัดจำหน่ายเพลงออนไลน์ เช่น TuneCore, DistroKid หรือ CD Baby เพื่อให้เพลงของพวกเขาเข้าสู่แพลตฟอร์มสตรีมมิงต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม

๘. การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ (Data Analytics)

- **การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ฟัง:** การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์จากแพลตฟอร์มสตรีมมิงและโซเชียลมีเดียเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมผู้ฟังและวางกลยุทธ์การโปรโมตเพลง ทำให้การโปรโมตเพลงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๙.เพลย์ลิสต์

- **การเพิ่มเพลงในเพลย์ลิสต์ยอดนิยม:** การเพิ่มเพลงในเพลย์ลิสต์ที่ได้รับความนิยมบนแพลตฟอร์มสตรีมมิง เช่น Spotify หรือ Apple Music สามารถทำให้เพลงได้รับความสนใจจากผู้ฟังจำนวนมากและเพิ่มยอดสตรีมมิงได้อย่างรวดเร็ว

๑๐. การตลาดผ่านเนื้อหา (Content Marketing)

- **เบื้องหลังการทำงาน:** การแชร์วิดีโอเบื้องหลังการทำงาน การแต่งเพลง หรือการบันทึกเสียง เป็นเนื้อหาที่ช่วยดึงดูดความสนใจของแฟนเพลงและสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมากขึ้นกับศิลปิน

TikTok กับบทบาทของการเป็นสื่อกลางในการโปรโมตเพลงของศิลปิน

หนึ่งในความโดดเด่นของ TikTok คือ การเป็นพื้นที่ที่สร้างปรากฏการณ์การแจ้งเกิดครีเอเตอร์จาก “คนธรรมดา” ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นคนดังหรือเซเลบริตีก็สามารถมาสร้างตัวตนและขยายผลคอนเทนต์สู่ผู้สร้างสรรคบนแพลตฟอร์มได้อย่างไม่มีข้อจำกัด ด้วยความโดดเด่นของคอนเทนต์ที่น่าสนใจในรูปแบบวิดีโอสั้นที่กำลังมาแรง อีกทั้งความพร้อมของ Creative Tools เครื่องมือสร้างสรรค์ทั้งถ่าย ตัดต่อ ใส่สตีกเกอร์ และเอฟเฟกต์ รวมถึงเสียงเพลงประกอบที่ถูกลิขสิทธิ์มากมาย จึง

ทำให้การสร้างสรรคดีโอ้สันไมใช่เรื่องยากอีกต่อไป อีกทั้ง Machine Learning ของ TikTok ที่ช่วยส่งต่อคอนเทนต์ไปถึงกลุ่มเป้าหมาย จึงส่งผลให้คอนเทนต์มากมายสามารถสร้างกระแสไวรัลได้ในชั่วข้ามคืน กระทั่งส่งผลให้ครีเอเตอร์มากมายได้แจ้งเกิดบนแพลตฟอร์ม TikTok และกลายเป็นดาวเด่นจนสามารถต่อยอดสู่การเป็นครีเอเตอร์อาชีพที่สร้างรายได้อย่างมั่นคง

ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วมากมายในต่างประเทศ เช่น สองพี่น้อง Charli และ Dixie D'Amelio วัยรุ่นชาวอเมริกันที่เป็นนักเต้นและนักสร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่น ซึ่งล่าสุดทั้งคู่เตรียมเป็นนักแสดงในซีรีส์ทางแพลตฟอร์ม Hulu หรือแม้แต่ครีเอเตอร์ดังในประเทศไทยอย่าง กิกิ TikTok ID: @kik0404 หนึ่งครีเอเตอร์ที่แจ้งเกิดจากการสร้างสรรค์คอนเทนต์สุดครีเอตโดยหยิบเรื่องราวในชีวิตประจำวันมาเล่าเรื่องแบบสะท้อนสังคมบนเรื่องราวที่เรียกรอยยิ้มจนล่าสุดรับบทเป็นนางเอกเอ็มวีเพลงไม่ได้เจ็บที่เธอมีใคร (แต่เจ็บที่ใจฉันยังมีเธอ) ศิลปิน May I feat. ฟิล์ม บงกช

และไม่เพียงเท่านั้น TikTok ยังมีส่วนกระตุ้นอุตสาหกรรมเพลงให้กลับมาคึกคักอีกครั้ง ซึ่งเป็นทั้งพื้นที่แจ้งเกิดนักร้อง นักแต่งเพลงรุ่นใหม่ พื้นที่แห่งการแบ่งปันและแสวงหาความร่วมมือในการสร้างสรรค์ผลงานเพลง รวมถึงช่องทางสำหรับการเปิดตัวซิงเกิ้ลใหม่ของศิลปินจำนวนมาก จนกลายเป็นเพลงฮิตติดชาร์ตมาแล้ว

unsub

จะเห็นได้ว่าจากยุคโบราณที่การโปรโมตเพลงของนักดนตรีใช้วิธีการ

แสดงสดโดยตรงและสื่อสารอย่าง
เรียบง่าย เข้าสู่ยุคสมัยใหม่ที่มีการ
สื่อสารสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้กว้าง
ไกลขึ้นในยุคแอนะล็อก (analog)
ที่เน้นการใช้สื่อดั้งเดิม (traditional
media) มาถึงยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยี

ก้าวหน้าที่การสื่อสารง่ายเพียงปลาย
นิ้วผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการ
กำเนิดสื่อสังคมออนไลน์จำนวนมาก
โดยหนึ่งในนั้นก็คือ TikTok ซึ่งถือ
เป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มาแรง
ที่สุดในอุตสาหกรรมดนตรี ในตอน

หน้าซึ่งเป็นตอนสุดท้าย จะพาผู้อ่าน
ไปทำความรู้จักกับฟังก์ชันต่าง ๆ
ของ TikTok และกรณีศึกษาของ
ศิลปินไทยที่ใช้ TikTok เป็นสื่อกลาง
ในการสื่อสารอย่างยอดเยี่ยม

เอกสารอ้างอิง

- กุลธีร์ บรรจุแก้ว. (๒๕๖๖, ๒๑ มกราคม). ผ่า ‘เพลงที่เก่าแก่สุดในโลก’ และการตีความปริศนาในท่วงทำนอง
สู่เวอร์ชันของวง ‘Heilung’. <https://www.thepeople.co/read/culture/51063>.
- จิตติพงศ์ เลิศประดิษฐ์. (๒๕๖๓, ๓๐ พฤศจิกายน). ประวัติการตลาดที่ร่ำรวยกว่าปี จากปี ๑๖๐๐ สู่ Hype Cycle
ปี ๒๐๒๑. <https://martechmafia.net/technology/the-brief-history-of-marketing-technology/>.
- จูนคอร์ (Tunecore). (ม.ป.ป.). การตลาดดิจิทัล for musicians 101. <https://www.tunecore.com/th/guides/digital-marketing-for-musicians-101>.
- ธัญพร เฮงวัฒนอาภา. (๒๕๖๔). การโยกย้ายอดีตผ่านเพลงไทยสากลในยุค ‘90s. [นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต]
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย. (ม.ป.ป.). ประวัติความเป็นมาของดนตรี. https://hmong.in.th/wiki/History_of_music#google_vignette
- อนันตพงศ์ ชื่นอ้อม. (๒๕๖๑). การศึกษาศิลปินเพลงไทยสากลในยุค Music streaming. [การจัดการมหา
บัณฑิต] มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Tannenbaum, R. (2021, 13 May). When MTV debuted 40 years ago, everyone thought it would
fail. Here’s Why It Didn’t. <https://www.vanityfair.com/style/2021/05/heres-why-mtv-didnt-fail-40-years-ago>

การสอนดนตรีในระบบโรงเรียน : การศึกษาคุณภาพการสอนดนตรี ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ และโรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ

เรื่อง:
ธัญภรณ์ โพธิ์กาวิ้น (Dhanyaporn Phothikawin)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา

การสอนดนตรีในระบบโรงเรียนเป็นหัวข้อสำคัญที่มีบทบาทต่อการศึกษาดนตรีในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ ในสาขาวิชาดนตรีศึกษา วิชานี้ถูกออกแบบขึ้นเพื่อเป็นรากฐานในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนดนตรีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงมาตรฐานและตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่จำเป็นในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสม วิชานี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ

การสอน กลวิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการนำแนวคิดจิตวิทยามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนดนตรี เนื้อหาและแนวทางการเรียนการสอน วิชาการสอนดนตรีในระบบโรงเรียน ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางดนตรีของผู้เรียน กระบวนการสร้างสรรค์ดนตรี การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี และกิจกรรมประกอบจังหวะ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นทักษะที่จำเป็น เช่น การเลือกใช้เครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อทางดนตรี

และกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ทางดนตรีในระดับชั้นต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้เริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง นักศึกษาจะได้เรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน รวมถึงการนำเสนอแผนการสอนและกิจกรรมทางดนตรีที่ออกแบบขึ้นด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีการประเมินผลเพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับ

การศึกษาตุงงานวิทยาลัยนาฏศิลป์และการศึกษาตุงงานโรงเรียน
สายนำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ

ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาดูงานจึงเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนดนตรี รวมถึงการออกแบบกิจกรรมดนตรีในระดับชั้นต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยเปิดโลกทัศน์ให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ด้วยการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนในชั้นเรียน

จากการศึกษาดูงานวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาชีพ ปี่พาทย์ เครื่องสายไทย คีตศิลป์ไทย และดนตรีสากล และโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรายวิชาดนตรีปฏิบัติ (กีตาร์) ซึ่งได้มีการจัดทำหลักสูตรที่ประยุกต์กับตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลาง และจัดทำแผนการสอน การออกแบบกิจกรรมทางดนตรี วิธีการสอน และสื่อการสอนที่เชื่อมโยงกับทักษะทางดนตรี เช่น การฟัง การร้อง การเล่นเครื่อง

ดนตรี การเคลื่อนไหว ความคิดสร้างสรรค์ และการอ่านโน้ตดนตรี รวมทั้งการวัดและประเมินผลทางดนตรีที่มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อไปในอนาคต อีกทั้งการศึกษาดูงานในครั้งนี้ยังพบประเด็นสำคัญของการพัฒนาการศึกษาทางด้านดนตรี คือ การให้ความสำคัญกับครูดนตรีที่มีความเชี่ยวชาญในทุกเครื่องมือ โดยร่วมกับสถาบันชั้นนำทางการศึกษาดนตรี รวมทั้งการจัดกิจกรรมแสดงดนตรีของนักเรียนในทุกภาคการศึกษา และการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการแสดงทางดนตรี เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางดนตรีของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ จะช่วยให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกสอนและการจัดการเรียนรู้ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ นักศึกษายังได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนดนตรีในสถานศึกษา ซึ่งช่วยให้เข้าใจแนวทางการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสม

กับผู้เรียนในแต่ละระดับ ดังนั้น ในรายวิชาการสอนดนตรีในระบบ จึงไม่เพียงแต่มุ่งเน้นการเรียนในห้องเรียน แต่ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครูดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะการสอนและการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักศึกษา ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นครูดนตรีในอนาคต

๕ เพลงคลาสสิกคุ้นหู กับพลังลับในการเยียวยาจิตใจ

เรื่อง:
กฤตยา เชื้อมวราศาสตร์ (Krittaya Chuamwarasart)
นักข่าวอิสระ

ดนตรีเป็นภาษาสากลที่มีพลังเหนือคำพูด ส่งผลต่ออารมณ์และการรับรู้ของเราอย่างลึกซึ้ง ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับสมองนั้นน่าทึ่งมาก!

ท่วงทำนองอันแสนไพเราะส่งผลตั้งแต่การประมวลผลเสียงที่ได้ยินไปจนถึงการบำบัดโรค ซึ่งสะท้อนว่าดนตรีเกี่ยวข้องกับสมองของเราหลายส่วนเลยทีเดียว ทั้งส่วนที่จัดการประสาทสัมผัส การเคลื่อนไหว การรับรู้ ความจำ และอารมณ์ - และไม่ว่าจะอยู่ในห้วงอารมณ์ไหน ดนตรีก็น่าเปรียบเสมือนเพื่อนคู่ใจ ที่อยู่เคียงข้างเราทั้งในยามสุข ยามทุกข์ หรือช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิต

พลังของดนตรีต่อสมองของเรา ดนตรีมีความพิเศษตรงที่กระตุ้นสมองให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ระบบประสาทมีความยืดหยุ่นและปรับเครือข่ายการทำงาน ซึ่งส่งอิทธิพลต่อเราตั้งแตอยู่ในท้องแม่จนถึงวัยชราเลยทีเดียว

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่บ่งชี้ว่าดนตรีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพสมองของเรา ทำให้ความจำดีขึ้น มีสมาธิมากขึ้น

และเรียนรู้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลต่ออารมณ์อย่างมาก ทั้งช่วยลดความเครียด คลายกังวล และบรรเทาอาการซึมเศร้าได้เลยทีเดียว

นักวิทยาศาสตร์พบความเชื่อมโยงสำคัญระหว่างดนตรีกับสุขภาพจิต จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญโดย Global Council for Brain Health ในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ สรุปได้ว่าดนตรีเป็นกิจกรรมพิเศษที่กระตุ้นสมองหลายส่วนมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ดนตรีกระตุ้นสมองส่วนที่เกี่ยวกับการได้ยิน การเคลื่อนไหว สมาธิ ภาษา อารมณ์ ความจำ และการคิด แถมยังช่วยให้สมองส่วนต่าง ๆ ทั้งสี่กลีบและก้านสมองทำงานร่วมกันได้ดีอีกด้วย งานวิจัยพบว่าดนตรีคลาสสิกช่วยให้จิตใจสงบลง ลดความเครียด ลดอัตราการเต้นของหัวใจ ลดฮอร์โมนความเครียด และเพิ่มการไหลเวียนเลือดไปยังสมอง ที่น่าสนใจคือ ต้องใช้เวลาประมาณ ๙ นาทีที่ดนตรีจะช่วยให้เรามีความสุข ยิ้ม และหัวเราะมากขึ้น

การฟังเพลงคลาสสิกช่วยดึง

ความสนใจของเราให้จดจ่อกับบทเพลง รอคอยการก้าวไปของทำนอง และเพลิดเพลินกับเสียงที่ได้ยิน กระบวนการนี้ช่วยฝึกสมาธิ ทำให้เราเข้าใจเรื่องยาก ๆ ได้ดีขึ้น และไม่วอกแวกง่าย การฟังเพลงคลาสสิกแบบมีสติ เปิดประตูสู่ประสบการณ์ใหม่ ๆ ทั้งด้านความคิด อารมณ์ และการรับรู้

และนี่คือ ๕ เพลงคลาสสิกที่ช่วยให้จิตใจสงบ

มาดูกันว่ามีเพลงคลาสสิกแนะนำอะไรบ้างที่ช่วยให้จิตใจสงบและมีสมาธิ

๑. Rachmaninov - 'Adagio Sostenuto' จาก Piano Concerto No. 2

เพลงนี้เป็นท่อนที่สองของเปียโนคอนแชร์โตหมายเลข ๒ ในคีย์ซีไมเนอร์ แต่งขึ้นระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๐๐-๑๙๐๑ น่าสนใจตรงที่เป็นการกลับมาของ Rachmaninov หลังจากเขาซึมเศร้าและหมดแรงบันดาลใจมาพักใหญ่

Rachmaninov แต่งเพลงนี้ตอน

ที่กำลังปั่นจิตใจหลังจากซิมโฟนีแรก
ของเขาล้มเหลวในปี ค.ศ. ๑๘๙๓
ครอบครัวแนะนำให้เขาพบหมอชื่อ
Dr. Nikolai Dahl ที่ใช้การสะกดจิต
ช่วยให้เขากลับมามั่นใจในตัวเอง
อุทิศผลงานชิ้นนี้ให้หมอเลยทีเดียว
ทำไมฟังแล้วผ่อนคลาย?

จังหวะที่ช้าและนุ่มนวลทำให้เรา
รู้สึกหลุดออกจากกาลเวลา เหมือน
ลอยอยู่ในห้วงแห่งการครุ่นคิด เสียง
ประสานที่รวมกันอย่างลงตัวห่อหุ้ม
เราเหมือนผ้าห่มอุ่น ๆ ระดับเสียงที่
ไม่หวือหวาและการเรียงลำดับเสียง
ที่คาดเดาได้ ช่วยให้ระบบประสาท
ผ่อนคลาย ลดฮอร์โมนความเครียด
ในร่างกาย

๒. Bach - 'Prelude' จาก Cello Suite No. 1

เพลงนี้เป็นส่วนหนึ่งของบทเพลง
สำหรับเชลโล ๖ บท ที่เรียกว่า Six
Suites for Unaccompanied Cello
(BWV 1007-1012) ซึ่ง Bach
แต่งขึ้นราวปี ค.ศ. ๑๗๒๐ ตอนที่
เขาทำงานเป็นหัวหน้าคณะดนตรีใน
เมืองเคอเทิน (Cöthen)

บทเพลงเชลโลของ Bach เปลี่ยน
วงการดนตรีในยุคหนึ่ง โดยยกระดับ

เชลโลจากเครื่องดนตรีที่เล่นแค่
เสียงประกอบให้กลายเป็นตัวเอก
ที่สามารถเล่นได้ทั้งทำนอง เสียง
ประสาน และเสียงเบสพร้อมกัน
น่าแปลกที่เพลงดี ๆ แบบนี้กลับถูก
ลืมไปนาน จนกระทั่งต้นศตวรรษที่
๒๐ เมื่อ Pablo Casals นักเชลโล
มือดีไปเจอในร้านหนังสือมือสองใน
เมืองบาร์เซโลนา เขาใช้เวลาศึกษา
กว่า ๑๒ ปี ก่อนนำมาบรรเลงให้

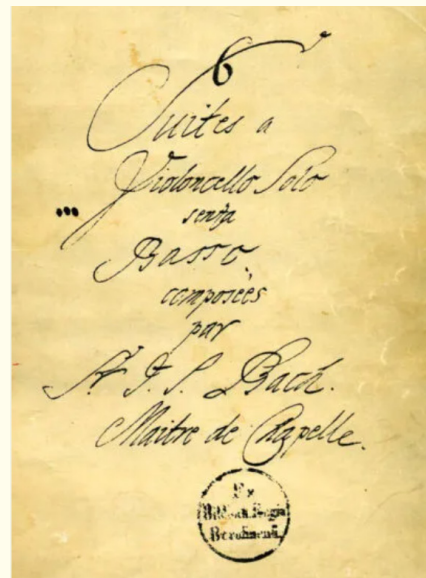
โลกได้รู้จักอีกครั้ง

ทำไมฟังแล้วผ่อนคลาย?

รูปแบบอาร์เพจโจที่เข้าไปซ้ำ
มาอย่างสม่ำเสมอทำให้สมองรู้สึก
ปลอดภัย เพราะคาดเดาได้ว่าจะ
เกิดอะไรต่อไป จังหวะที่นิ่งสม่ำเสมอ
เปรียบเหมือนเครื่องนำทางในการ
ทำสมาธิ ช่วยให้จิตใจจดจ่อแต่ก็ไม่
เครียด การเคลื่อนไหวของเสียงมี
ความสมดุลระหว่างความคุ้นเคย
กับความแปลกใหม่ที่น่าค้นหา นัก
วิทยาศาสตร์พบว่าดนตรีของ Bach
ช่วยประสานการทำงานของสมอง
ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา

๓. Mahler - 'Adagietto' จาก Symphony No. 5

ท่อนนี้จากซิมโฟนีหมายเลข ๕
ของ Mahler (1901-1902) เป็น
ท่อนที่เรียบง่ายแต่สวยงามสำหรับ
เครื่องสายและฮาร์ป ต่างจากท่อน
อื่น ๆ ในซิมโฟนีเดียวกันที่คึกคัก
และยิ่งใหญ่

หน้าตาของ 'Prelude' จาก Cello Suite
No. 1 ซึ่งถูกค้นพบโดย Pablo Casals ช่วง
ต้นศตวรรษที่ ๒๐

Mahler และ Alma Schindler ตันกำเนิด 'Adagietto' แสนหวาน

Mahler แต่งซิมโฟนีในช่วงชีวิตที่กำลังเปลี่ยนผ่าน หลังแต่งงานกับ Alma Schindler ในปี ค.ศ. ๑๙๐๒ และกำลังได้รับการยอมรับในอาชีพมากขึ้น หลายคนเชื่อว่า Adagietto เป็นจดหมายรักที่เขาเขียนถึงภรรยาในรูปแบบดนตรี เพลงนี้โด่งดังมากขึ้นหลังถูกใช้ในภาพยนตร์เรื่อง "Death in Venice" (1971)

ทำไมฟังแล้วผ่อนคลาย?

การใช้แค่เครื่องสายและฮาร์ปทำให้เสียงเป็นเนื้อเดียวกัน โอบล้อมผู้ฟังไว้อย่างนุ่มนวล จังหวะที่ช้ามาก ๆ ทำให้เราหายใจช้าลงและหัวใจเต้นช้าลงตามไปด้วย เสียงประสานที่ลอยล่องสร้างความรู้สึกเบาสบายและหลุดจากกาลเวลา เพลงนี้ให้ความรู้สึกแบบที่นักจิตวิทยาเรียกว่า "ความเศร้าที่สงบ" ซึ่งช่วยปลดปล่อยจิตใจยามที่เราโศกเศร้าหรือเหงาได้อย่างน่าประหลาด

๔. Chopin - Ballade No. 4

Ballade No. 4 in F minor, Op. 52 แต่งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๔๒ เป็น Ballade ที่ซับซ้อนและลึกซึ้งทางอารมณ์ที่สุดใน ๔ บทของ Chopin

เขาแต่งเพลงนี้ในช่วงที่มีความสัมพันธ์กับนักเขียนนวนิยายชื่อ George Sand ซึ่งเป็นช่วงที่ชีวิตของเขาค่อนข้างมั่นคง แม้ว่าสุขภาพจะเริ่มแย่ลงเพราะวัณโรค เพลงนี้อุทิศให้แก่ Baroness Rothschild แสดงให้เห็นว่า Chopin มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชนชั้นสูงในปารีส ซึ่งสำคัญมากสำหรับอาชีพการสอนเปียโนและการแสดงในซาลอนของเขา

ทำไมฟังแล้วผ่อนคลาย?

การเปิดเพลงชวนให้เราครุ่นคิดด้วยประโยคเพลงที่เหมือนคำถามและจังหวะหยุดที่ทำให้เวลาคิด การจัดวางจังหวะที่ชาญฉลาดสร้างและ

ภาพจำลอง ๓ มิติใบหน้าของโชแปง โดย <https://hadikarimi.com>

คลายความตึงเครียดเป็นระลอกคล้ายกับวิธีที่เราจัดการอารมณ์ตามธรรมชาติ เพลงนี้เล่าเรื่องได้ดี ทำให้สมองส่วนที่ชอบฟังเรื่องราวทำงานและช่วยให้เราลืมความกังวลไปชั่วขณะ ช่วงที่คล้ายเพลงวอลทซ์ให้จังหวะที่เข้ากับร่างกาย ทำให้รู้สึกเคลื่อนไหวไปกับเพลง

๕. Debussy - 'Clair de lune'

"Clair de lune" (แสงจันทร์) เป็นท่อนที่สามจาก "Suite bergamasque" ของ Debussy ซึ่งแต่งระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๙๐-๑๙๐๕ ได้แรงบันดาลใจจากบทกวีของ Paul Verlaine

Debussy แต่งเพลงนี้ในช่วงชีวิตส่วนตัวที่วุ่นวาย รวมถึงการมีความสัมพันธ์กับ Emma Bardac ซึ่งกลายเป็นเรื่องอื้อฉาวในสังคมปารีส แต่ก็ยังเป็นช่วงที่เขาสร้างสรรค์ผลงานเด่น ๆ หลายชิ้น ในยุคนั้นศิลปินฝรั่งเศสกำลังหันเหจากแนวคิดโรแมนติกแบบเยอรมันมาสู่แนวคิดแบบฝรั่งเศสที่เป็นเอกลักษณ์มากขึ้น

ทำไมฟังแล้วผ่อนคลาย?

การใช้บันไดเสียงแบบพิเศษทำให้เพลงมีความคลุมเครือที่ไพเราะ ปลอดภัยเราจากกฎเกณฑ์ดนตรีแบบเดิม ๆ จังหวะที่ไหลลื่นอิสระทำให้รู้สึกล่องลอยระยะห่างระหว่างเสียงต่ำกับเสียงสูงสร้างความรู้สึกกว้างใหญ่เหมือนท้องฟ้ายามค่ำคืน การใช้แป้นเหยียบเปียโนของ Debussy ทำให้เสียงผสมกันเหมือนสีน้ำที่ละลายเข้าหากัน ช่วยให้เราไม่ต้องคิดมาก แค่ปล่อยให้ไปกับเสียง

แม้จะยังต้องศึกษาเพิ่มเติมอีกมาก แต่มีหลักฐานไม่น้อยที่แสดงว่าดนตรีและสุขภาพจิตเชื่อมโยงกัน

Debussy และ Emma Bardac

รักษาแบบไม่ใช้ยาสำหรับโรคต่าง ๆ งานวิจัยใหม่ ๆ จะช่วยให้เราใช้ดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในการส่งเสริมสุขภาพและรักษาโรค ทำให้ดนตรีกลายเป็นเพื่อนคู่กายที่มีค่ายิ่งในการดูแลตัวเองและเยียวยาผู้อื่น

หากมีเวลา ลองเปิดเพลงเหล่านี้ฟังดูสักครั้ง แล้วจะพบว่ามันส่งผลต่อร่างกายและจิตใจของเราจนน่าประหลาด!

อย่างแนบแน่น ขณะที่การเล่นและการฟังดนตรีเป็นวิธีที่ดีมากในการกระตุ้นสมองให้ออกกำลังอย่างเต็มที่ ดนตรีไม่เพียงกระตุ้นสมองหลายส่วน แต่ยังทำให้สมองส่วนต่าง ๆ ทำงานประสานกัน ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพจิตโดยรวมอีกด้วย

จากตัวอย่างทั้ง ๕ เพลง จะพบว่าแต่ละผลงานสร้างความผ่อนคลายด้วยวิธีที่แตกต่างกัน บางเพลงใช้

โครงสร้างทางคณิตศาสตร์ บางเพลงใช้อารมณ์ บางเพลงพาเราไปใกล้ชีวิตธรรมดา และบางเพลงใช้นวัตกรรมทางเสียงประสาน แต่ทุกเพลงมีจุดร่วมกันคือ สร้างพื้นที่ในใจที่ทำให้เราพบความสมดุลทางอารมณ์ ความชัดเจนทางความคิด และความสงบในร่างกาย

การค้นพบพลังของดนตรีนำไปสู่การพัฒนาดนตรีบำบัด ซึ่งเป็นการ

อ้างอิง

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10765015/>

<https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-flow-of-creativity/202410/the-unexpected-benefits-of-classical-music>

<https://www.classicfm.com/discover-music/soothing-pieces-classical-music-mental-health/>

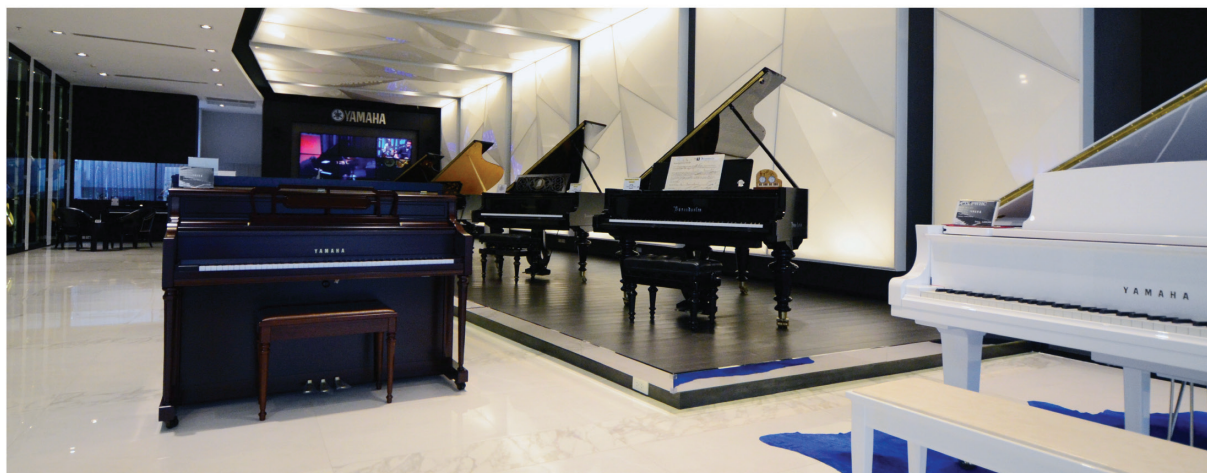
<https://www.classical-music.com/features/science-of-music/music-and-mental-health>

<https://www.classicfm.com/discover-music/benefits-listening-to-classical-music/>

<https://www.classical-music.com/features/science-of-music/music-and-mental-health>

<https://theviolinchannel.com/brain-study-reveals-benefits-of-classical-music-on-mood/>

Yamaha Acoustic Instruments

B **Bösendorfer**
DER KLANG, DER BERÜHRT

 YAMAHA
Live with Music

 th.yamaha.com   YamahaMusicThailand

“A true **victory**
is a victory over **oneself.**”

A. Jutanugarn

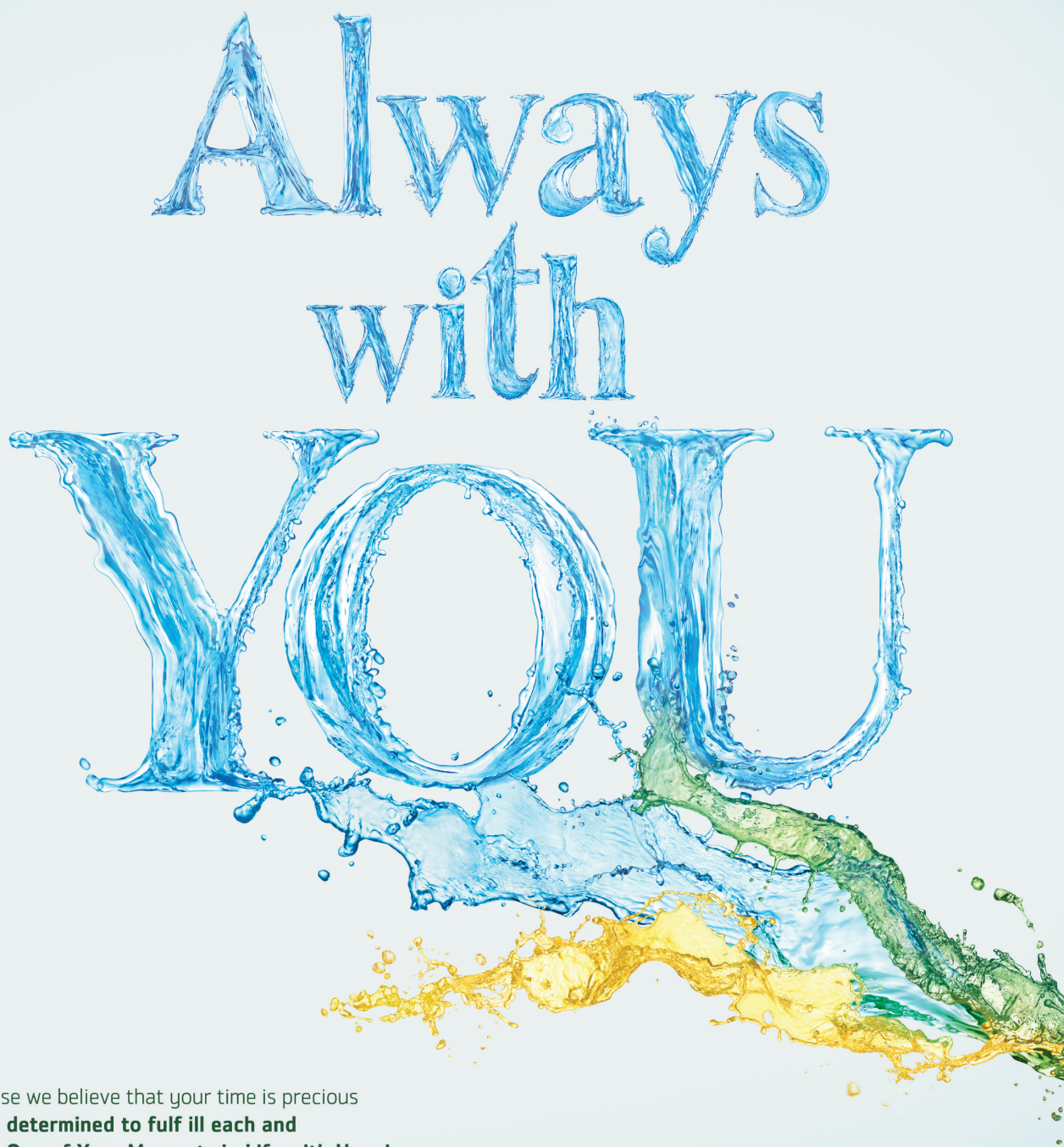
SCG congratulates **Pro May-Ariya Jutanugarn**
The winner of LPGA Championships

www.scg.co.th

Always with YOU

Because we believe that your time is precious
**We're determined to fulfill each and
Every One of Your Moments in Life with Happiness**

 thaibev | www.thaibev.com

MEMBER OF
**Dow Jones
Sustainability Indices**

In Collaboration with RobecoSAM

Member of DJSI Emerging Markets
Category - Food, Beverage & Tobacco
Industry Group

ThaiBev
